

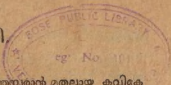

1964

1964

ശ്രീ

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ മുതലായ കവികൾ സരികളുടെ ആചാര്യനായി, വൃത്തരത്നാവലി, കൈവല്യവല്ലി പരിണയം തുടങ്ങിയ ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രണേതാവായി, സകലകലാവല്ലഭനുമായ ഉത്രം തിരുനാൾ, ആയില്യം തിരുനാൾ, വിശാഖം തിരുനാൾ ഈ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ വിചിത്രസംസ്കൃതി ന് അലങ്കാരഭൂതനായി, ഭാരതഖണ്ഡമൊട്ടു തന്റെ അഖണ്ഡകീർത്തിയേ അപ്രതിഹതമായി വ്യാപരിപ്പിച്ചു് ഈ വഞ്ചി നാട്ടിന് പേരും പെരുമയും വളർത്തിയ ആചണ്ഡപുരുഷൻ, അദ്വൈതവാചസ്പതി, ഗോമനീദാസൻ, ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികളുടെ നാമധേയം കേൾക്കാതെയോ കേട്ടാൽ രോമാഞ്ചമുണ്ടാകാതെയോ ഉള്ള കേരളീയ സഹൃദയന്മാർ ആത്മതന്നെയില്ലെന്നുള്ളതു സർവ്വിദിതമാണല്ലോ. ഇൻഡ്യയിലേ മഹാകവി പരമ്പര, സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തേ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, നീലകണ്ഠഭീഷണിതരോടുകൂടി അവസാനിച്ചു ഏന്നു പറയുന്നവർ ഗോമനീദാസന്റെ നിരങ്കുശവും നിരതിശയവുമായ വാണീവിലാസത്തേ നേരിട്ടാസ്വദിച്ചവരായിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അനന്തങ്ങളും അപരിമിതങ്ങളുമായ ശബ്ദാത്മസാമ്രാജ്യങ്ങളേ അത്രമാത്രം അപ്രതിമമായ രൗദ്രീയത്തോടുകൂടി അടുത്തകാലങ്ങളിലെല്ലാം ഭരിക്കുവാൻ യാതൊരു സാഹിതീസാവ്യക്തമനം സാധിച്ചിട്ടില്ല. കമനീയയായ കവിതാംഗന ആ മഹാനുഭാവനേ പ്രാണപ്രിയപോലെയും പരിചാരികപോലെയും അടുത്ത സഖിപോലെയും അന്തേവാസിനിപോലെയും ഓരോ അവസരത്തിൽ ഓരോവേഷത്തേ അവലംബിച്ചു് ശുശ്രൂഷിക്കുന്നത് കാവ്യാധാതീനന്മാർ കാണുവാൻ കൗതുകമുള്ള ഒരു കാഴ്ചയാണ്. അദ്വൈതത്തിന്റെ ദാഹാക്രതികളിൽ വെച്ചു് പ്രാഥമ്യത്തേ വഹി

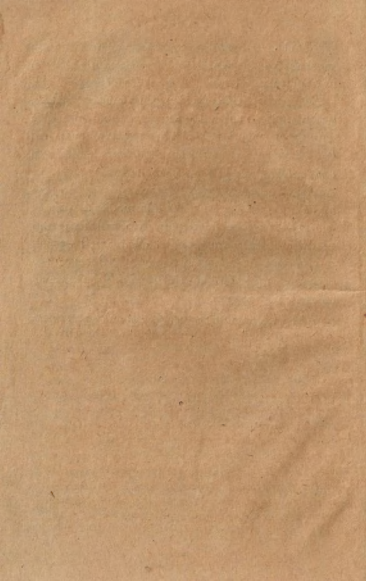
ജനഗ്രന്ഥമാണ് ജലസ്ഥരാസുരവധം ആട്ടക്കഥ.

ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഞാൻ മാവേലിക്കരത്താലൂക്കു തഹസീൽദാരായിരുന്നപ്പോൾ ഒരുസന്ദർശനത്തിൽ എന്റെ ബഹിഷ്കരപ്രാണനായിരുന്നു ഈയിടെയ്ക്ക് യശകോയനായി ശേഷിച്ച കവിതിലകൻ പന്തളത്തു കേരളവമ്മ തമ്പുരാൻ ഈ ആട്ടക്കഥയിലെ 'കദാചന ജലസ്ഥരാസുരവധസ്ഥരോ മനമരഃ' ഇത്യാദിശ്ലോകവും 'ഹേ വദസപരാഹോ! ഹേളിഹിമകുമാരന്തികരാഹോ!' ഇത്യാദിപദവും ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കയും അന്നുമുതൽ എനിക്ക് ഇതു മുദ്രിതമായി കാണുവാനുള്ളമോഹം മുദ്രാഹിനമായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. ഗ്രന്ഥകാരന്റെപെരുനാൾ സാഹിത്യമർമ്മജ്ഞനായ എന്റെ സ്നേഹിതൻ എച്ച്. രാമസ്വാമി അയ്യർ എം. ഏ., അവർകളോടു ഞാൻ ഇക്കാര്യത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ച ദിവസം മുതൽ ഉത്സാഹിയായ ആയുവാവ് അതിനേ തന്റെ കൃത്യശതങ്ങളിൽ മുഖ്യമായി ഗ്ലാനിക്കുകയും അതു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ജനിപ്പിച്ച ആശങ്കരും അവിരേണ ഫലവത്താകുകയും ചെയ്തു എന്നു പറഞ്ഞാൽ വകതവുമായി അധികമൊന്നുമവശേഷിക്കുന്നില്ല.

കോട്ടയം, അശ്വതി, ഉണ്ണായി, തമ്പി, കരീന്ദ്രൻ ഇവരുണ്ടാക്കിയ പതിമൂന്ന് ആട്ടക്കഥകളെയാണല്ലോ ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവെച്ചു സർവ്വോത്തമങ്ങളെന്നു നാം അഭിമാനിക്കുന്നത്. അവയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള സൗരധരാംഗത്തിൽതന്നെ ഒരുമാന്യസ്ഥാനം ജലസ്ഥരാസുരവധത്തിനും കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നു നിർമ്മാണനാരായ ഭാഷാസാഹിത്യബന്ധകൾ നിശ്ചയമായി അഭിപ്രായപ്പെടുമെന്നു എനിക്ക് വിശ്വാസമുണ്ട്. കിർമ്മീരവധത്തിലെ റുപ്താസസ്സിന്റെ പുറപ്പാടും ജലസ്ഥരാസുരവധത്തിലെ നാരദന്റെ പുറപ്പാടും;

തക്മിണീ സ്വയംവരത്തിലേ 'ശ്യാമതാമര സദാമകോമള' ഇ
 ത്യാദി പദ്യവും പ്രസ്തുതകൃതിയിലേ 'കാലകാലമ' ഫലവല
 സ മൊള ബാലശശി ജാലകം' ഇത്യാദി പദ്യവും; ഇങ്ങനെയുള്ള
 പദ്യങ്ങളേ ഭാവകന്മാർ പരിശോധിക്കുന്നതു സെക്കുമായിരിക്കും.
 പ്രണേതാവിന്റെ പാണ്ഡിത്യ പരമ്യത്തെപ്പറ്റി വിചാരിക്കേ
 വേണ്ട ജലന്ധരസുര വധത്തിൽ ഇത്രമാത്രമേ സംസ്കൃതം കട
 ന്നു കൂടിയുള്ളുവല്ലോ എന്നുസന്തോഷിക്കുകയാണു്, അതു് ഇത്ര
 മേൽ അധികമായിപ്പോയല്ലോ എന്നു സങ്കടപ്പെടുകയല്ല, ഭാ
 ഷാഭിമാനികൾ ചെയ്യേണ്ടതു്. ശ്രമസാധ്യമായ തന്ത്രകൃത്യം
 ഇത്ര വിജയപൂർണ്ണമായവിധത്തിൽ നിറവേറ്റിയ മിസ്റ്റർ രാമ
 സ്വാമി അയ്യരെ ഞാൻ സർവ്വമെന്നു അനുമാദിക്കുകയും ഈ
 മാതിരി സാഹിത്യവ്യവസായങ്ങളിൽ നിരന്തരമായി ഏല്പട്ടു
 തന്റെ ഭൂലക്ഷ്യമായ കലാമഹിമയേ പ്രകീർത്തിക്കുവാൻ ജഗ
 ദീശ്വരൻ അദ്ദേഹത്തിനു് സംഗതിവരുത്തട്ടേ എന്നു് അഭിപ്രായം
 ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

ഉജ്ജ്വൽ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ. എം. എ. ബി. എൽ. (ഡിപ്പ്)

മഹാകവി ഇലത്ത്ത് രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രിയർ 'ജലസ്രവം' ആത്മീയതയുടെ ഏകദേശരൂപം എഴുതിയിട്ടുള്ളതും, ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകളുടെ ഭാഷാപരിഭാഷയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും മാത്രമേ ആദ്യം അറിവുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കടംബസ്വരൂപമായി കിട്ടിയിട്ടുള്ള കവിയുടെ ഗ്രന്ഥസമുച്ചയം മുഴുവൻ പരിശോധിച്ചുനോക്കിയതിൽ ഏതാനും ശകലങ്ങൾ അല്ലാതെ ആത്മീയതയുടെ ഏകദേശരൂപം കിട്ടാനിടയായില്ല. കവിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥലമായ പന്തളത്തു ഒരു പ്രതികരണത്തിന് ഇടയുണ്ടെന്നും തിരുക്കിയാൽ കിട്ടുമെന്നും ചിലർ പറഞ്ഞറിയാനിടയായി. അതുനിമിത്തം പ്രസിദ്ധകവിയും സജ്ജനശിരോമണിയും ആയ പരമേശ്വരൻ പന്തളം കേരള വർമ്മനമ്പ്യാൻ തിരുമനസ്സുമായി പരിചയമുണ്ടാകുന്നതിനും, അവിരേണ ആത്മീയതയുടെ സമഗ്രമായ ഒരു പ്രതികരണത്തിനും ഇടയായി. സഹൃദയതീലകനായ അവിടത്തോടൊന്നിച്ച് ഒരു പ്രാവശ്യം ആത്മീയതയുടെ വായിക്കുന്നതിനും അവിടവിടെയുള്ള ചിലചിലർ ലേഖകപ്രമാണങ്ങൾ തിരുത്തിക്കിട്ടുന്നതിനും എനിക്കു സാധിച്ചു. ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഈ പുസ്തകം വെളിപ്പെടുത്തുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോടു നാം എന്തു മാത്രം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു സ്പഷ്ടമായല്ലോ.

ആമഹാകവിയെ പരിചയപ്പെടുത്തിയും, നഷ്ടപ്രായമെന്നു കരുതിയ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ പകർത്തിച്ച് എന്നേ എൽപ്പിക്കുന്നതിന്നു തിരുമേനിയെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചും, ഗ്രന്ഥം മുഴുവനും വായിച്ചുനോക്കി എന്റെ അല്പമായ പ്രയത്നത്തെ അഭിനന്ദിച്ച് ഒരു അഭിപ്രായം എഴുതിത്തന്നും, എന്നു വേണ്ട മറുപലവിധത്തിലും എന്റെ ഉദ്യമത്തെ സഹജമാക്കിത്തന്ന കവിതീലകൻ ബ്രഹ്മശ്രീ എസ്. പരമേശ്വരൻ എം. ഏ., ബി. എൽ., അവർകളോടു എന്റെ അപാരമായ കൃതജ്ഞതയെ ഞാൻ വാക്കുകൊണ്ടു പറഞ്ഞറിയിക്കുന്നതെങ്ങനെ ?

പന്തളത്തുനിന്നു കിട്ടിയപ്രതിയിൽ അപ്പംചില നൂനതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ആ സ്ഥിതിയിൽതന്നെ അച്ചടിക്കുന്നതു അപ്പംപോരായുയാണെന്നു ശങ്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, കീരിയോട്ട ഒരുമാനഗ്രഹത്തിൽ വേരൊരുപ്രതി ഉണ്ടെന്നറിയാനിടയായി. ആ പുസ്തകവും ഒരു അദ്ധ്യക്ഷാഗൃഹത്തു മദ്ധ്യസ്ഥനായി കിട്ടാൻ സാധിച്ചു. ഈ പുസ്തകം വെളിച്ചപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടുള്ള കൃതാർത്ഥതയ്ക്കു് അവരും ഭാഗഭാക്കുകളാണു്.

മേൽപറഞ്ഞ രണ്ടു അദ്ധ്യക്ഷകളേയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിട്ടാണു് ഈഗ്രന്ഥം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതു്. പാഠഭേദങ്ങൾ ആവശ്യമുള്ളിടത്തു അവിടവിടെ ചുവടെ നിദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ പ്രൗഢമായകൃതിയ്ക്കു ഒരുവ്യാഖ്യാനം കൂടിയേതീരു എന്നു ഏനിക്കു നല്ലബോധമുണ്ടെന്നു വരികിലും തൽക്കാലം ഒരു ചെറിയ അവതാരികയും, അവസാനത്തിൽ ഏതാനും സംസ്കൃതപദങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു അകാരാദിസൂചിയു്കൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടേണിയിരിക്കുന്നു.

ਅਨੁਸਾਰੀਕਾ.

[illegible]

ഏകദേശം ൧൦൨൯-ാമാണ്ടു മുതൽക്കു, അക്കാലത്തു സംസ്കൃതവേഷിതയുടെ ഏതതരംഗമായിരുന്ന തിരുവനന്തപുരത്തു സഫിര താമസമാക്കി. അന്നു രാജ്യം ഒരിച്ഛിരുന്ന മോത്താണധവർമ്മ ഉത്രം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റേയും, യുദ്ധരാജാവായിരുന്ന ആ

യിലും തിരുനാൾ തിരുനസ്സിലേയും കൃപയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ച് മഹാരാജാവിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഒരു അംഗമായിത്തീർന്നു. അദ്ദിതേ, മഹാരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചവരും, മഹാരാജാവിന്റെയും സഭത്തിന്റെയും ചുറ്റും തികേട്ട് ശാസ്ത്രവാദങ്ങൾ നടത്താനും മറ്റുമായി ഭരണശേഷിയിൽനിന്നു വന്നവരും ആയ സകലപണ്ഡിതന്മാരെയും അപേക്ഷിച്ച് രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രിയർ വളരെ ഉൽകൃഷ്ടനാണെന്നും വശ്യവാക്കായ ഒരു മഹാകവിയാണെന്നും ലോകം ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. ആയിരം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു മഹാരാജാവിന്റെയും കവിയുടേയും നില, പണ്ടു കഥകളിൽ കേട്ടിട്ടുള്ള മഹാരാജാവിന്റെയും അപ്പോഴത്തെ കാളിദാസന്റെയും പോലെ ആയിരുന്നു എന്ന് ഇന്നും ചിലവുലന്മാർ പറഞ്ഞു. ആനന്ദബാജം ചൊരിയാറുണ്ട്. ഭരണശേഷിയിൽനിന്ന് മഹാരാജാവിന് സംസ്കൃതസാഹിത്യസംബന്ധമായും മറ്റും വരുന്ന എഴുത്തുകൾക്കു മറുപടിതയ്യാറാക്കുക കവിയുടേ മുഖ്യകൃത്യങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ആദരപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റംകൊണ്ടും, കവിയുടേ സുഖജീവികയ്ക്കു വേണ്ട സാമഗ്രികൾ മഹാരാജാവുതന്നെ കച്ചിച്ചുപലതരങ്ങളിലായി ആവശ്യം പോലെ കൊടുത്തുവന്നിരുന്നതുകൊണ്ടും ഇതരഭരണങ്ങളിലേ രാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രജക്കന്മാരുടേയും പ്രലോഭനങ്ങൾക്കു ഭേദമായി മാനിയായ കവിയേ തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു ചരിപ്പിക്കുന്നതിനുസാധിച്ചില്ല. കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കവിയുടേ ഒരു ആപ്തമിത്രവും ഉത്തരാശിഷ്യനും ആയിരുന്നു. ഇപ്രകാരം കലാവിദ്യാലയം വിദ്യാനാഥൻ കല്പവൃക്ഷങ്ങളുമായ വഞ്ചിമഹാരാജാക്കന്മാരുടേ സഭയിന്നേ മൂന്നു വ്യാഴവട്ടത്തിലധികം കാലം അലങ്കരിച്ചശേഷം വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ കഴിയായ മാനനായ മഹാകവി ൧൮൭൨-മാണ്ടു കിടക്കകൊണ്ടു ൩൧-ാം നൂറ്-മാതേതവയസ്സിൽ കാലധർമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു.

കവിയുടേ സ്വഭാവം ഒരു ശിശുവായതിന്റെ നിലയിലായിരുന്നു. കഷ്ടം, ക്രോധം, സമൃദ്ധി, മുതലായ സർവ്വങ്ങളുടെ നിധിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും കോപിച്ചു കണിയില്ലെന്നു അദ്ദേഹത്തോടു ചികകാലം സഹവാസം ചെയ്തിട്ടുള്ളവർ പറ

അതു അശ്വത്ഥ്യപ്പെടാറുണ്ട്. സമദ്രത്തേപ്പറ്റി അദ്ദേഹം,
 “ആദ്യം ശോഷയതി കചചിത്സ രഗണാമഥ്നനിമനമാഭിണാ
 വാഹിന്യഃ കചചിദാപതന്ത്യ നിമിഷാഗ്രാമാലംതികചചിത്
 മോലാഭൂരിജലം ഹരന്ത്യഭിചരന്ത്യക്രമ്യ സാംയാത്രികാഃ
 മയ്യാദാം ന ജിഹാത്യഥാപി ജലധിഗ്ഗാംഭീയ്മന്യാദൃശം”

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അന്ത്യാപദേശം തന്നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടു
 ഉള്ളതാണെന്നു തോന്നിപ്പോകും. സരസമായും മൃദുവായും സംഭാ
 ഷണംചെയ്തു അനേകം ഫലിതങ്ങൾകൊണ്ടു ശ്ലോതാക്കളേറസി
 പ്പിക്കുന്നതിന്നു കവിയുൾ പ്രത്യേകം വാസന ഉണ്ടായിരുന്നു. അ
 ദ്ദേഹത്തിന്റെ വചനങ്ങളായി അനേകം പഴഞ്ചൊല്ലുകളും പ്ര
 ഹേളികകളും അന്നത്തേ ഇരുപരമ്പരയിലുൾപ്പെട്ട വിഭാഗമാ
 ിൽ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഇന്നും പറയാറുണ്ട്.

കവിയുടേപ്രധാനകൃതികളെല്ലാം സംസ്കൃതഭാഷയിലാണ്.
 മലയാളത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി ആകെ മൂന്നെ
 ണ്ണമേ കിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. (൧) ജലസ്വരാസരവധം ആട്ടക്കഥ. (൨) ഗ
 ണനകൃിയക്രമം മണിപ്രവാളം (൩) ഗദ്യത്തിൽ ഒരുചെറിയ
 കഥ. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ
 (൧) സുരൂപരാഘവം മഹാകാവ്യം. (൨) കീർത്തിവിലാസചം
 പ്തം. (൩) കൈവല്യവല്ലി പരിണയവിലാസം. (൪) തുലാഭാര
 പ്രബന്ധം. (൫) അന്ത്യാപദേശോപസ്മൃതി. (൬) ഗൌണസ
 മാഗമവർണ്ണനം. (൭) ഗാന്ധാരചരിതം. (൮) പാർവ്വതീപരിണയം
 (൯) അംബരീഷചരിതം. (൧൦) കീശിയാത്രാനവർണ്ണനം ഇത്യാ
 ഡി കാവ്യങ്ങളും, (൧൧) അഷ്ടപ്രാസശതകത്രയം, ആയ്യാശതകത്വ
 യം (൩) ദേവീവർണ്ണമുക്താവലി (൪) ശ്രീകൃഷ്ണഭണ്ഡകം (൫) ത്രി
 പരസുന്ദരീഗീതി (൬) ലളിതാസ്തവം (൭) പുണ്ഡരീകപദേശേ
 സ്തവം (൮) കാർത്തികയാഷ്ടകം (൯) കലിശമനസ്സോത്രം (൧൦)
 ധർമ്മസംവർദ്ധിനീസ്തോത്രം (൧൧) അഗാത്മഗണനാമാഷ്ടകം
 (൧൨) ഹനുമാദഷ്ടകം (൧൩) ശ്രീകണ്ഠേശ്വരസ്തവം (൧൪) മധു
 നാമാഷ്ടകം മുതലായസ്തോത്രങ്ങളും, വൃത്തരത്നാവലി, രാമോദ
 യം (അലങ്കാരം) എന്നീശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും ആകുന്നു.

കവി ആദ്യമായി തിരുവനന്തപുരത്തുവന്നപ്പോൾ രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്ന മാതൃഭാഷാവർമ്മയുടെ മരണശേഷം കഥകളിയിൽ അഭിജ്ഞനായിരുന്നു. അക്കാലത്തായിരുന്നുവല്ലോ ഇരയിമ്മൻ തമ്പിയുടെ പ്രസിദ്ധകൃതികൾ ഉണ്ടായതും, കല്ലിച്ച കഥകളിയിൽ പലപരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തിയതും. ഏതാദൃശനായ രാജാവിനു സ്വമഹാകവിത്വം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനു തിരുമനസ്സിലേക്കു ഏറ്റവും അധികപ്പെടുത്തുകയെന്നതിനായി വിചാരിച്ചായിരുന്നു കവി ആദ്യമായി അട്ടിമകൾ എഴുതാൻ പറ്റിയത്. ഏകദേശം ൧൦൦൦-ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു കേട്ടിറുണ്ട്. രാമായണം, മഹാഭാരതം മുതലായ പ്രസിദ്ധ ഇതിഹാസങ്ങളിലുള്ള കഥകൾ മിശ്രിതവും കേരളീയർ പല മണിപ്രവാളപ്രബന്ധങ്ങളിലായി അന്നുതന്നെ പരിചിതമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നൂതനവും, എന്നാൽ പുരാണപ്രസിദ്ധവുമായ ഒരു ഉപാഖ്യാനം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു ഉചിതമായിരിക്കുമെന്നു കവിയ്ക്കു തോന്നി. സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ ഭൂരിഭാഗവും കരതലാമലകൾക്കു വെച്ചിരുന്ന യവകവികൾ അതിനു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായില്ല. യുദ്ധഭൂമിയിലായ കഥകളിക്കുമേതന്നെ ഒരു കഥ പാശ്ചാത്യരാജാവിൽനിന്നും ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെയാണ് ജലസംരക്ഷണവായം കഥ എഴുതാനിടയായത്.

ഈ കഥകളി ഉണ്ടായത് കേരളത്തിൽ രാജകീയസദസ്സു മുഴുവനും കൊണ്ടാടിപ്പറയുന്ന പലകളിസംഘക്കാരും പകർത്തിക്കൊടുത്തു പാടുകയും മറ്റും കാണാതെ പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാരാജാവിന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ തൃപ്തിക്കു പാത്രീകരിച്ച കഥകളി ആദ്യമായി തിരുമനസ്സിൽ വെച്ചതന്നെ അരങ്ങേറും കഴിക്കപ്പെടുകയും ഉണ്ടായി. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒടുവിൽ കാണുന്ന 'ഔരമാധിപന' ഇത്യാദി ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു മഹാരാജാവിങ്കൽതന്നെ എല്ലാം സമർപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു കവിയുടെ ഉദ്ദേശമെന്നു തോന്നുന്നു.

൨. ഇതിവൃത്തം.

ജലന്ധരസുരവധം പാമപരാണം ഉത്തരഖണ്ഡത്തിൽ മൂന്നുമുതൽ മൺ-വരെ അദ്ധ്യായങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കുന്ന ഒരു ഉപാഖ്യാനമാണ്. കാശ്ചനത്തിൽ വസിക്കുന്ന പാണ്ഡവന്മാരോടുകൂടി കാണ്ഡനായി ഭരിക്കൽ നാരദൻ ചെന്നുചെന്ന്. അദ്ദേഹം യുധിഷ്ഠിരനെ നാരദൻ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്ന കഥയാണിത്. ഈ പുരാണത്തിൽതന്നെ വേദാന്തസ്ഥലത്തു ശ്രീകൃഷ്ണ സത്യഭാമസംവാദതുപപായ തുളസീമാഹാത്മ്യപ്രകരണത്തിൽ നമ്പൂ-മുതൽ മൺ-വരെ അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ ഇതുകഥ അച്ഛംസംക്ഷേപമായിപറഞ്ഞു കാണുന്നു. ഇതരണമാമതുപറഞ്ഞ കഥയേയാണു്, ആട്ടമ്മപരിയ്ക്കുന്ന നാനാവിധ കാണുന്നതു്. (അദ്ധ്യായം നമ്പു-ജലന്ധരോൽപ്പത്തി. ന്ന-ൽ അമാവാതിജയം, മൺ-ൽ വിഷ്ണുരത്നപ്രാപ്തി, മൺ-ൽ ശിവദൂതസംവാദം; മൺ-ൽ ദൈത്യസേനാവധം; മൺ-ൽ സൈന്യപരാഭവം; മൺ-ൽ ശിവജലന്ധരസംഗ്രാമം; മൺ-ൽ വൃന്ദ വിഷ്ണുവിനേ സാക്ഷാൽകരിച്ചതു്; മൺ-ൽ ജലന്ധരവധം).

കഥാസംക്ഷേപം.

ഒരിക്കൽ ദേവേന്ദ്രൻ ശിവനേകാണാനായി കൈലാസത്തു ചെന്നു. അവിടെ ശിവഗുഹത്തിൽ ഒരുരാക്ഷസരൂപനായ പരുഷനേകത്തിട്ടു ആരാണെന്നും മറ്റും ചോദിച്ചതിന്നു മറുപടി പറയാത്തതിനാൽ ക്രോധനായഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധംകൊണ്ടു ഒരു പ്രഹരിച്ചു. അദ്ദേഹം രാക്ഷസരൂപം കൈകൊണ്ടുപ്രഹുന്ന നായിരുന്ന പരാധീവന്റെ മൂന്നാംകണ്ണിൽനിന്നും ക്രോധാഗ്നി ജ്വലിച്ചു് ദേവന്ദ്രനു പിടികൂടി. അതുകണ്ടു് ബുദ്ധസ്തി ഇന്ദ്രന്റെ ഭീവരക്ഷയ്ക്കായി ഭഗവാനെ സ്തോത്രംകൊണ്ടു പ്രസംഗിച്ചിട്ടു. പ്രീതനായഭഗവാൻ നേത്രാഗ്നിയേ കയ്യിലേന്തി ദൂരെ ഏറിത്തയ്ക്ക. ആ അഗ്നി ഗംഗാസാഗരസംഗമസ്ഥലത്തു ചെന്നു വീഴുകയും അവിടേനിന്നും ഒരു ശിശുവായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ശിശുവിന്റെ രോമനശബ്ദംകൊണ്ടു ലോകങ്ങളെല്ലാം കലുങ്ങിയതുകണ്ടു ബ്രഹ്മാവ് കാര്യമറിയാനായിവരുണന്റെ അടുക്കൽ

എത്തി. വരണൻ ബ്രഹ്മാവിനെവെളിച്ച് തന്റെശിശുവിനെ ജാതകമാളികൊണ്ടു സംസ്കരിക്കാനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മടിയിൽവെച്ചു. അപ്പോഴേക്കും ശിശു ബ്രഹ്മാവിന്റെ താടിത്തൂക്കടന്നുപിടിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണിൽനിന്നു അശ്രുപതിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ അതിമന അങ്ങോട്ടുറിക്കോട്ടുമുഖിച്ചു. ആ അശ്രുജലത്തെ ശിശുതന്റെ ദേഹത്തിൽ ധരിക്കയാൽ “ജലസ്ഥരൻ” എന്നുപേർ പ്രസിദ്ധമായി. ശിശുവിന്റെ ബലംകണ്ടു പ്രീതനായ പിതാമഹൻ അദ്ദേഹത്തെ അവധൂനാണെന്നുള്ളവരും മറ്റും കൊടുത്തു അന്തർഹിതനായി. അസുരനാകട്ടെ കാലക്രമത്തിൽ കാലനേരി സുതയായ വൃന്ദയെ വിവാഹം ചെയ്തു, ശുക്രസാഹായ്യത്താൽ അസുരാധിപത്യത്തിൽ അഭിഷിക്തനായി എല്ലാഅസുരന്മാരെയും വിളിച്ചുകൂടി ജാലസ്ഥരപുരത്തിൽ സഖ്യമായി വസിച്ചു. (അദ്ധ്യായം ൯൮).

ദൈത്യരാജൻ തെളിവുസം മഹിമയിരുന്നതായ രാജാവിനെ കണ്ടിട്ടു ശിരച്ഛേദത്തിനു കാരണവും മറ്റും ചോദിച്ചുകൂട്ടത്തിൽ പണ്ടു് അമൃതത്തിനായിട്ടു ദേവന്മാർ സമുദ്രത്തേമഥനം ചെയ്തു സമുദ്രത്താലും അപഹരിച്ചതും, അസുരന്മാർ പരാഭാവം പററിയതുമായ കഥകൾ മനസ്സിലാക്കാനിടയായി. ഉടൻ തന്നെ ജലസ്ഥരൻ ഘസുരനെന്ന ദൂതനെ അയച്ച് സ്വപിതാവായ സമുദ്രത്തേ മഥനംചെയ്തതിന് സമാധാനം പറയണമെന്നും അപഹരിച്ചിട്ടുള്ള ശ്രേയ്യവസ്തുക്കളെയെല്ലാം പുത്രനായതന്നെ തിരിയെ ഏർപ്പിക്കണമെന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇത്രനാകട്ടെ, സ്വപശുക്കളായ പലരേയും സമുദ്രരാജാവു അഭയം കൊടുത്തു വെച്ചുസൂക്ഷിക്കയും മറ്റും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും, അതുകൊണ്ടു ദേവന്മാർ ചെയ്തതു കണക്കായിപ്പോയിഎന്നും സമാധാനംപറഞ്ഞയച്ചു. ഇതുകേട്ടു രോഷാകുലനായ അസുരൻ സകലദേവന്മാരെയും ജയിക്കണമെന്നുകരുതി അസുരസൈന്യവുമായി അമരാവതിയെ തോയിച്ചു. ദേവാസുരന്മാർതമ്മിൽ ഭയങ്കരമായയുദ്ധമാരംഭിച്ചു [യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചുപോയഅസുരന്മാരെ ശുക്രാചാര്യനും ദേവന്മാരെ ബ്രഹ്മസുതനും സ്വസ്വപ്രഭാവം കൊണ്ടു പുനർജീവിപ്പിച്ചു. മരിച്ചുപോയദേവന്മാർ വീണ്ടും ജീവിക്കുന്നതുകണ്ടു ജലസ്ഥരൻ ശുക്രാചാര്യൻ കൃതജീവിനിവിദ്യയെ ദേവന്മാ

കിംകരി ഉപഭോഗിച്ച് തന്നെ വഞ്ചിക്കയാണോ എന്നുഗമകിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഗോണാദ്രിയിലുള്ള ദിവ്യ ഷഡികൾ കൊണ്ടാണ് ബുദ്ധസ്തി ദേവന്മാരെ പനജീവിപ്പി ക്കുന്നതെന്നു ആചാര്യൻ പറഞ്ഞു. അതറിഞ്ഞ ജലസ്ഥൻ ഗോണാദ്രിയേ വേരോടെപറിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ എറിഞ്ഞുകു ണ്തു. അനന്തരം ജയം അസാധ്യം എന്നു കണ്ട ദേവന്മാർ ബുദ്ധസ്തി വചനാനുരോധേന ഓടി മറ്റൊരു ഗുഹാലക്ഷി ന്നു ചെന്നുതാമസിച്ചു തുടങ്ങി. അസുരന്മാർ ജയഭേരിയോടുകൂ ടി അമരാവതിയ്ക്കു കടത് ചെന്നു അധികാരവും സമാപിച്ചു. (൯൯).

ജിന്ദോടിയ ദേവന്മാരെ നന്നാക്കിച്ച് വീണ്ടും ജലസ്രവ
ൻ ശേഷഗർഭങ്ങളിലെത്തിയപ്പോൾ ദേവന്മാർ മറവിട്ടു
വിനേ സ്മരിച്ചു. ഭക്തവത്സൽയമായ വിഷ്ണു, സാഗരസംഭവത്പാ
കൊണ്ടു തന്റെ സ്വാർദ്ധനായ ജലസ്രവൻ തന്നാൽ വശ്യനല്ലെ
ന്നുള്ള വസ്തുതയെ ഗ്രഹിച്ചിച്ച് ലക്ഷ്മിയെ ആശ്വസിപ്പിച്ചിച്ച്
ഗരുഡാരൂഢനായി ദേവന്മാരുടെ അഭയസ്ഥാനത്തു് എത്തി.
ഗരുഡന്റെ പക്ഷാംശം കൊണ്ടു ഇളകിയ വാതത്തിൽ ശേഷ
ങ്ങളെന്ന പോലെ ഭരിക്കുന്ന അസുരന്മാരെ കണ്ടിട്ടു ജലസ്രവൻ
വിഷ്ണുവിന്റെ നേരെ എതിർത്തു. വിഷ്ണുവും അസുരരാജനും ത
മ്മിൽ വളരെ നേരം ചോദ്യധാരണം ചെയ്തു. ഒടുവിൽ അസുരന്റെ
പരാക്രമം കണ്ടു പ്രീതനായ വിഷ്ണു അവഗൃഹിക്കുവരും വരിച്ചു
കൊള്ളുവാനായി പറഞ്ഞു. ഭഗിനിയായ ലക്ഷ്മീദേവിയോടും,
സകല ദേവന്മാരോടും കൂടി മഹാവിഷ്ണു അസുരരാജധാനിയിൽ
ദൈവാരികനായി വന്നിച്ച് കൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു ജലസ്രവ
ന്റെ അഭീഷ്ടം. വിഷ്ണു അപ്രകാരം ചെയ്തതും ചെയ്തു. ഇങ്ങ

നേ ദേവവർഗ്ഗത്തെയെല്ലാം സ്വാധീനമാക്കി അസുരന്മാർ നീതി യോടുകൂടി പ്രജാപാലനം ചെയ്തുവന്നു. (൧൦൦)

അനന്തരം ഒരുദിവസം നാരദമഹർഷി ജലസ്ഥാനേക്കാണോ നായി എത്തി. സമുദ്രപുവ്വമായ കശലപ്രശ്നാനന്തരം മഹർഷി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ കൈലാസത്തുചെന്ന് ശങ്കരഭഗവാന്റെ ഹൈശ്വര്യവുമെന്തും കണ്ടിട്ട് ഇങ്ങോട്ടുവരികയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയതമയായ പാർവ്വതീദേവിയുടേ സൗഭാഗ്യം ഒന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ലോകത്തിലുള്ള മറ്റുവിഭവങ്ങളെല്ലാം നിസ്സാരമാണെന്നു തോന്നിപ്പോയി. ത്രിലാകീചക്രവർത്തിയായ വാസ്തവ്യം ആസ്മിത്തം ഒന്നില്ലാത്തകറവ് വാസ്തവത്തിൽ തെക്കുവശത്തുവന്നു. ഇത്രമാത്രം ശ്രേഷ്ഠവസ്തുക്കളുള്ള ദേവാൻ പാർവ്വതിയെക്കൂടി സ്വാധീനയാക്കിയെങ്കിലും സംപത്തിനു പരിപൂർത്തി വരികയുള്ള” ഇതപ്രലോഭനത്തിനു വശംവദനായ ജലസ്ഥൻ രാഹുവിനേ വിളിച്ച് പരമശിവന്റെ അടുക്കലേക്കു ചെന്നു. “ദിഗംബരനും ഭിക്ഷാശീലമായ അങ്ങയ്ക്കു സൗഭാഗ്യവതിയായ പാർവ്വതി ഉചിതമായ ഭാര്യയല്ല. അതുകൊണ്ടു സർവ്വഭൗമശാപനായിരിക്കുന്ന ജലസ്ഥൻ ഈ സ്ത്രീമന്തത്തെ സമർപ്പിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം” എന്നിങ്ങനെയുള്ള സന്ദേശവാക്യത്തെ രാഹുചെന്നറിയിച്ചു. ഇതവാക്കുകേട്ടു ക്രുദ്ധനായ ശിവന്റെ ഭൂമദ്ധ്യത്തുനിന്നും ലോരത്രപിണിയായകൃത്യ ചാടിപ്പറപ്പെട്ട രാഹുവിനേ പിടികൂടി ഭക്ഷിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. ഭയാക്രാന്തനായ രാഹു ശിവനെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചതുകൊണ്ടു വല്ലവിധവും രക്ഷപ്പെട്ടു സ്വസ്ഥാമിയുടേ അടുക്കൽ എത്തി. (൧൦൧)

രാഹുവിങ്കൽനിന്ന് വിദിതവൃത്താന്തനായ ജലസ്ഥൻ കേരപാകലനായി സൈന്യസമേതം കൈലാസത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ഇതിനിടയ്ക്കു ദേവന്മാർ ശിവനെ വർത്തമാനം ധരിപ്പിച്ചു. ശിവ

ൻ വിഷ്ണു തുടങ്ങിയുള്ള സകലദേവന്മാരുടേയും തന്റേയും തേജോശക്തികളെക്കൊണ്ടു സൃഷ്ടനചക്രം നിർമ്മിച്ചു. കൈലാസത്തിലെത്തിയ ജലന്ധരനോടു ഭൂതഗണങ്ങൾ ഭയംകരമായി യുദ്ധമാരംഭിച്ചു. (൧൦൪). *

ജലന്ധരൻ അനവധി മായകരം പ്രയോഗിച്ചിട്ടും, ഭൂതവിൽ ശിവനാൽ ചക്രായുധംകൊണ്ടു ഫതനായി. അവങ്കൽ നിന്നു മുങ്ങായ തേജസ്സ് ശിവനിൽ തന്നെ ലയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് പരാണകഥയുടേ ചുരുക്കം. മഹാവിഷ്ണു വൃന്ദയുടേ ചാരിത്രംഗം വരുത്തിയതും, വിഷ്ണുവിന്റെ ഭ്രാന്തിശമനത്തിനായി തുളസിഉണ്ടായതും മറുപായ കഥാഭാഗങ്ങൾ ആട്ടക്കഥയ്ക്കു ആവശ്യമില്ലായ്മയാൽ കവി എടുത്തിട്ടില്ല.

പരാണത്തിൽ പ്രകരണാന്തരത്തിൽ കാണുന്ന ജാലന്ധരോപാഖ്യാനത്തിൽ (൧) നൃത്തംകൊണ്ടു ശിവനെ ഉപാസിക്കാൻ ചെന്ന ദേവേന്ദ്രൻ യുദ്ധം വരിച്ചു, (൨) ശിവന്റെ ക്രോധം മുതൽക്കുറിച്ചതാണ് സിന്ധുസാഗര സംഗമസ്ഥലത്തുനിന്നും ശിശുവായത്, (൩) ശുക്രവചനം ഫേതുവായി സമുദ്രം പിൻവാങ്ങിയസ്ഥലത്താണ് മയൻ ജാലന്ധരപരംസ്ഥാപിച്ചത്, (൪) സ്വപ്നം എന്ന അപ്സരസ്ത്രീക്കു ക്രൈസ്തവപ്രസാദത്താലുണ്ടായ പുത്രിയായിരുന്നു വൃന്ദ, (൫) ക്ഷീരസാഗരം ജലന്ധരന്റെ പിതൃവനാണ്, (൬) ഘണ്ഡരന്റെ സ്ഥാനത്തു ഭൂതൻ ഉദ്യാരണനായിരുന്നു, (൭) യുദ്ധഭൂമി മേരുമന്ദരപർവ്വതങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യേ ആയിരുന്നു, എന്നിങ്ങനെ ചിലചില്ലറ വ്യത്യാസങ്ങളുളളു.

൩. പാത്രനിരൂപണം.

൧. ജലന്ധരൻ:—ശിവന്റെ കോപാഗ്നിയിൽ നിന്നു മു

* അടുത്ത രണ്ടദ്ധ്യായങ്ങൾ യുദ്ധവർണ്ണനമാണ്.

ഞായരു നിമിത്തം രജോഗുണപ്രധാനമായ ജലസമരണ പരാ
 നാനസാരേണ ഒരു അസുരനായിട്ടാണ് കപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.
 അസുരനെ മിക്കവാറും ഒരുയോഗ്യനായിട്ടുതന്നെ നാം കാണുന്നു.
 സ്വജനകൃപണതീയേ കാംക്ഷിക്കുന്ന ഏതൊരുത്തനാണ് അവ
 രുടെ പരാഭവം കാണുമ്പോൾ അദ്ദേഹം ഉണ്ടാകാത്തത്? അ
 തുകൊണ്ടു നികൃത്തശിരസ്സായ രാഹുവിനെ കണ്ടിട്ടു പ്രതീകാരേ
 പ്പെ ഉണ്ടാകുന്നതും, സ്വപിതാവായ സാഗരത്തേ വിലോഡനം
 ചെയ്തദേവന്മാരോടു യുദ്ധത്തിനുപറപ്പെടുന്നതും യുക്തമെന്നേ
 വിചാരിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. മഹാവിഷ്ണു വരംവരിച്ചു കൊള്ളുവാൻ
 പറഞ്ഞപ്പോൾ സമസ്തദേവന്മാരോടും കൂടെ അദ്ദേഹം ദ്വാര
 പാലകനായിരുന്നു കൊള്ളണമെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടതു അസുര
 ന്റെ അധഃപതനത്തിനു ബീജമായ ഒരുഘട്ടത്തേ നല്ലവണ്ണം
 വെളിവാക്കുന്നു. ജലസമരന്റെ പ്രാഭവം പരമകാഷ്ടയേ പ്രാ
 പിച്ഛിക്കുംപോഴാണ് നാരദന്റെ വരവ്. മഹാവി അസുര
 ന്റെയും പരമശിവന്റെയും ഐശ്വര്യത്തെ ഒന്നുതാരതമ്യപ്പെ
 ട്ത്തി അസുരന്റെ സ്തുതയെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. ഗവ്വിഷ്ണു
 നായ അസുരൻ അതുസഹിക്കാതെ പാവു്തിയേ കൈക്കലാ
 കാണുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങുന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ അസുരൻ
 തന്റെ ജനനമോതു പരമശിവനാണെന്നും, തൽക്കാലം ത
 നിക്കുള്ള ഐശ്വര്യാദികൾകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടേണ്ടതാണെന്നും
 വിചാരിക്കുന്നില്ല. രജോഗുണം കൊണ്ടു മുൻപ്പിതനായ അസു
 രൻ തനിക്കു പ്രതിഭേനായി ലോകത്തിൽ ആരും ഉണ്ടാകരുതെ
 ന്നുള്ള അഹംകാരം നിമിത്തം തന്റെ ഒരുഘട്ടത്തിനു വശപ്പെ
 ടുന്നു. അന്നുതൽ അവന്റെ അധഃപതനത്തിനുള്ള കാലവുമാ
 രംഭിച്ചു. ഇങ്ങനെ അഹംകാരായത്തന്മാർ അവസാനംഏങ്ങ
 നെയെന്നുള്ളതിനു ഉത്തമ ദൃഷ്ടാന്തമായിട്ടു ജലസമരൻരംഗത്തി
 ൽ നിന്നും മറയുന്നു.

൨. ദേവേന്ദ്രൻ:—ഇതുകഥയിൽ നാം ദേവേന്ദ്രനെ കാണുന്നത് സ്വയംകൃതാനന്ദം വരുത്തിവയ്ക്കുന്ന ഒരു അസമീക്ഷകാരിയായിട്ടാണ്. കൈലാസത്തു ഭഗവദ്ഗുണത്തിനായി പോയ ആരും പെട്ടെന്നു കോപമുണ്ടായതു മീണ്ടുവിലാരിലായ്യാലല്ലോ? ഈ സ്വഭാവം ദേവേന്ദ്രനുണ്ടാകാനുള്ള കാരണവും ഏതാണ്. പാലാഴിമന്ദനവും മറുംകുഴിഞ്ഞു അമൃതപാനമെന്നായി, ചിന്താമണിയും മറും കൈവശമാക്കി ഐശ്വര്യോക്താവിപൻ എന്നഭാവത്തിൽ ഞെളിഞ്ഞു തനിക്കും ശത്രുക്കളുണ്ടായെന്നുള്ള വിചാരംലേശംപോലുമില്ലാതെ ദേവേന്ദ്രൻ താൻ ഭിക്ഷുവായിരുന്നിട്ടും ഗുഹതേജസ്സായിരുന്ന ഭഗവാനെ ആരെന്നറിയുന്നില്ല. കാര്യമെന്തെന്നു മനസ്സിലാക്കാനായി അല്പം ചിന്തിക്കാൻപോലും ദേവേന്ദ്രനക്ഷമനാണെന്നില്ല. ശിവന്റെ നേത്രാഗ്നിയിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ട തേജസ്സുതലുപാലം ബൃഹസ്പതിയുടെ സഹായം കൊണ്ടുശ്ചിച്ഛ എന്നുവരികിലും കാലാന്തരത്തിൽ അതുദേവന്മാരുടെ സകല വിപത്തുകൾക്കും നിദാനമായിത്തീർന്നു. അസൂരകലാപനുകനായ മഹാവിഷ്ണുവിനുപോലും അതിനെതടയാൻ ശക്തിയില്ല. ഒടുവിൽ ഉല്പത്തി ഫേളുവായ പാശശിവനാൽ മാത്രമേ അതിനു ശമം കിട്ടുന്നുള്ളൂ. ഇപ്രകാരം സത്യാഗുണപ്രധാനികളായ ദേവന്മാർക്കുപോലും കരാണവശാൽ അഹംകാരം വന്നുപോയാൽ, ആയതിന്റെ ഫലം അവർ അവശ്യം അനുഭവിച്ചെടുത്തീടേ എന്നും, എന്നാൽ സ്ഥായിയായി നിൽക്കുന്ന സത്യാഗുണത്തിന്റെ മഹാത്വം കൊണ്ടു അവർ കാലാന്തരത്തിൽ ആപന്മോചനം ഉണ്ടായി സുഖപ്രാപിക്കുമെന്നും ഉള്ള പാഠമാണ് നാം ദേവേന്ദ്രന്റെ ചേഷ്ടിതങ്ങളിൽ നിന്നും പഠിക്കുന്നത്.

൩. മഹാവിഷ്ണു:—ത്രിമൂർത്തികളിൽവെച്ച് പ്രപഞ്ചസ്ഥിതിക്കു ഫേളുഭൂതനായ വിഷ്ണു ദേവന്മാർക്കുവന്നുകൂടിയ ആപത്തി നേകേട്ടമാത്രയിൽ സ്വകൃത്യനിവൃത്തത്തിനായി സ്ഥലത്തെത്തുന്നു. എന്നാൽ ശിവതേജസ്സുഭൂതനും സ്വാലനമായ ജലസ്ഥനവെരിക്കുന്നതിന് സ്വയം പ്രാപ്തനല്ല. നിയതികൃതമായ പ്രപഞ്ചചക്രയന്ത്രത്തിൽ വല്ലഅനാദകറവും വന്നുപററിയാൽ, അതുശരിയാക്കാൻ ചിലപ്പോൾ ത്രിമൂർത്തികൾക്കും അ

സാധ്യമാണ്. അസുരരാജാവെന്നറകാണു പറഞ്ഞതുനിമിത്തം വിഷ്ണുവിന് അസുരരാജധാനിയിൽ കാവലായി കിടക്കേണ്ടിവന്നു. ഇതുകൊണ്ട് അസുരകൃതമായ ക്ഷോഭം തൽക്കാലത്തേക്കു നിലയ്ക്കുകയുംചെയ്തു. ഇപ്രകാരം വിഷ്ണുവും തന്നെതിയന്ത്രണം ചെയ്യുന്ന ഒരുനിയതിക്കു അധീനനാണെന്നു തെളിയുന്നു.

൪. ശിവൻ:—ശിവനെന്നും ആദ്യമേ തന്നെ രംഗത്തിൽ കാണുന്നില്ല. ജലസ്വരന്റെ ഉൽപത്തിക്കു ഫേഹുവായ സംഗതികളെല്ലാം ഗ്ലോകത്തിൽകഴിയുന്നതേ ഉള്ളൂ. ശിവനെപ്രത്യക്ഷമായികാണുന്നത് ജലസ്വരനായുള്ള യുദ്ധത്തിലാണ്. ആലംകാരികൾതാനുസാരേണ ജലസ്വരനെ നായകനാക്കികളിപ്പിക്കുന്നതു ഉചിതമല്ലെന്നുള്ള പക്ഷം ശിവൻതന്നെയാണ് വാസ്തവത്തിൽനായകൻ. രംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ലെന്നുവരികിലും കഥയിൽ ആദ്യവസാനം അദ്ദേഹത്തിന്നുതന്നെ. നായകനെന്നുള്ളൊക്കെ സാക്ഷാത്തായി വർണ്ണിച്ചിട്ടില്ലെന്നുവരികിലും പ്രസിദ്ധ നായകന്മാരുടെ വിഷയത്തിൽ പ്രതിനായകന്റെ പരാക്രമങ്ങളേവർണ്ണിച്ചു അവന്റെ പരാഭവത്തെ നായകകൃതമാക്കിപ്പെടുത്താലും നായകത്വത്തിനു ഹാനി ഇല്ലെന്നുള്ളതു് ആലംകാരികന്മാർക്കു സമ്മതവുമാണ്. പ്രകൃതഗുണമത്തിൽ ജലസ്വരന്റെ പരാക്രമങ്ങളേയാണ് ഭൂയ്യംഗംകൊണ്ടു വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നുവരികിലും, അവന്റെഹന്താവായ പരമശിവൻ സാക്ഷാൽ ഈശ്വരനായിരിക്കേ അദ്ദേഹംതന്നെയാണ് നായകൻ എന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ ലോഷമൊന്നുമില്ല. സർവ്വശക്തനായഭഗവാന്റെ ഇച്ഛാധീനമായ ഒരുലീലമാത്രമാണ് ഈഉപാഖ്യാനത്തിലെസകല സംഭവങ്ങളും. ഇന്ദ്രന്റെഅസമീക്ഷ്യകാരിതയ്ക്കു ഒരു ശിക്ഷ, സ്വാംശോൽഭൂതമാണെന്നു വരികിലും സ്ഥായിയായ അഹങ്കാരത്തിനു ഒരിക്കലും നിലയില്ലെന്നു ലോകർക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുക, സൃഷ്ടിക്കും സംഹാരത്തിനും താൻ തന്നെയാണ് അധീശപരൻ എന്നുസ്ഥാപിക്കുക, തനിക്കു ക്ഷണികമായുണ്ടാകുന്ന വികാരങ്ങൾ ലോകത്തിൽ എത്ര മഹത്തായ കാര്യങ്ങളേയുണ്ടാണു ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതെന്നു ദേവാദികളേ ഗ്രഹിപ്പിക്ക, ഇത്യാദി പലതത്വങ്ങളും ഭഗവാൻ തിരോഹിതനായിരുന്നു കൊണ്ടു തന്നെ ഈ കഥാസംഭവങ്ങൾ കൊണ്ടു പ്രകടീകരിക്കു

നം. ഇപ്രകാരം പ്രപഞ്ചഗതികളേ നിയന്ത്രണം ചെയ്യുന്ന നിയതിയുടേ നരതി ശിവനിയ്യമായിട്ടാണ് ഈ കഥയിൽ കാണുന്നത്. ബ്രഹ്മാവിനു ഈ കഥയിലുള്ളഭാഗം ജലസ്വരന്റെ നാമകരണവും വരപ്രദാനവും കൊണ്ടുകഴിയുന്നു.

നൃ. രാഹു, ഘസുരൻ:—ഇവർ രണ്ടുപേരും ജലസ്വരന്റെ പ്രധാനമൃതന്മാരാണ്. ആദ്യമായി ഇന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നത് ഘസുരനും, പിന്നീട് പാവുതിയേ ചോദിക്കാനായി ശിവന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നത് രാഹുവുമാകുന്നു. ഘസുരൻ ആപത്തൊന്നും പിണയാതെവന്നുചേരുന്നു. എന്നാൽ രാഹു കൃത്യയുടേ വായിൽനിന്നും വല്ലവിധവും രക്ഷപ്പെട്ടു പോന്നു എന്നു ഉള്ളു. രാഹു ജലസ്വരന്റെ ഒരു പാർശ്വസ്ഥനാണ്. ആദ്യമായി രാഹുവിന്റെ വികൃതരൂപംകണ്ടിട്ടാണ് ജലസ്വരൻ പൂർവ്വജ്ഞാനവും മറവും ചോദിക്കാനും, പാലാഴിമുനത്തിലെ കഥയെല്ലാം അറിയാനും ഇടയായത്.

ഒ. നാരദൻ:—ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവേശം കഥയിലെ ഘട്ടമൊന്നു തിരിച്ചുവിടുന്നു. ജലസ്വരനെ ശിവനുമായി കൂട്ടിച്ചിരിക്കാനുള്ള പണി അദ്ദേഹം ഭഗിയായി പററിക്കുന്നു. ജലസ്വരനെ സ്തുതിച്ചു പൊക്കി വെച്ചും, ആവശ്യംപോലെ വചോഭംഗികൾ പ്രയോഗിച്ചും അസുരന്റെ ഗവ്വത്തേളത്തേജിപ്പിക്കുന്നു. കലാരമുനിയുടേകൈശലം പൂർണ്ണമായിഫലിച്ചു എന്നതിൽ രണ്ടുപക്ഷമില്ല.

ശേഷമുള്ള പാത്രങ്ങളുടേ പ്രയോജനം അതാതു അവസ്ഥയിൽ കഥയിൽനിന്നുതന്നെ സ്സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ദേവസ്ത്രീകൾ, വൃന്ദ, കൃത്യ, നന്ദികേശ്വരൻ, സുന്ദരിസുംഭാദികൾ എന്നിവർ അതാതു പ്രകൃതത്തിൽ അവരവരുടേ കൃത്യങ്ങളേ ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

കഥയിലെ പ്രധാനരസം വീരരസമാകുന്നു. ആരംഭത്തിലുള്ള ശൃംഗാരപദങ്ങളിൽ ആട്ടക്കഥാ കർത്താക്കന്മാരുടേ പതിവിനെ പ്രസ്തുതകവിയും അടരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ഉള്ളു. ജലസ്വരനും ദേവേന്ദ്രനുമായുള്ള യുദ്ധം, പിന്നീട് വിഷ്ണുവും അസുരനുമായുള്ള പോര്, രാഹുവിനെ കൃത്യ ആട്ടിയോടിച്ചഭാഗം, സുന്ദരി

വ്യാഖ്യാനം ഭൂതഗണങ്ങളുമായുള്ള മത്സരം, ദേവിൽ ശിവനും ജലധരനുമായുള്ള യുദ്ധം, ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങളെല്ലാം വീരരസം കൊണ്ടു പൂരിതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ഇതുതന്നെയാണു കഥകളി കളക്കുമ്പോഴും.

൪. ഭാഷ.

ഈ കഥകളിയിലേക്കു സംസ്കൃതഭൂയിഷ്ഠമായ ഒരു മണി പ്രവാളമാണെന്നു പറയാം. എല്ലാശ്ലോകങ്ങളും, ഇടയ്ക്കു കാണുന്ന ഭാഷകവും മുഴുവൻ ശുദ്ധസംസ്കൃതത്തിൽ തന്നെയാണു്. പാട്ടുകളെല്ലാം സമൃദ്ധമായ ഒരു മണിപ്രവാളത്തിലാണെന്നു വരികിലും, പ്രാചീന മണിപ്രവാളത്തോടാണു് അധികമടുപ്പമുള്ളതു്. ശുദ്ധസംസ്കൃതവും മലയാളവും ഇടകലർന്നു് കവിയുടേ ചാതുര്യം പോലെയെല്ലാം കൃതിഷ്ടമായിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം അതിപ്രൌഢമായ ഒരുരീതിയിലാണു് എഴുതിക്കാണെന്നതു്. സാമാന്യം വ്യൽപന്നന്മാർപോലും വ്യാമോഹിക്കത്തക്ക പലഭാഗങ്ങളും കവിയുടേ പദ്യങ്ങളിൽ കാണാറുണ്ടു്. അന്നത്തെ പണ്ഡിതകേസരികളായ സഹൃദയന്മാർക്കു ഇതൊരു പ്രയാസമുള്ള ഗ്രന്ഥമായി തോന്നിയിരിക്കാനിടയില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, ഇത്രയും പ്രൌഢമായാലേ അവർക്കു രസിച്ചിരിക്കാൻമടിയുള്ളു.

സംസ്കൃതഭാഷയിൽ കവിയുടേ വാഗ്വ്യക്ത അന്യാദൃശം തന്നെ. അനുപ്രാസം, യമകം മുതലായ ശബ്ദവൈചിത്ര്യങ്ങൾ കവിക്ക് വാസനാസിദ്ധങ്ങളാണു്. കാടും പടപ്പുമെല്ലാം ഒരുമിച്ചു തകർത്തുകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടെന്ന ഒരുമത്തനാലും പോലെയോണോ കവി കാവ്യഗഹനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്നതോന്നാം. “കന്ദകാന്തിഹര ദന്തമുദയാ—,” മന്ദാകിനിയുടേ പുളിനേ ചെല്ലാം—” ഇത്യാദി പദങ്ങളിലേ പദലാളിത്യം ശബ്ദമുതലായതുണ്ടാകുമ്പോൾ, “കൈര്യക്ഷമം—” ഇത്യാദികളിലേ രസാനുഭൂതിയായ ഉഷ്ണസ്വഭാവവും, ഒരുമൊക്കവിയുടേ കൃതികൾക്കു് ഉപരിതമായവതന്നെ. “മേനിക്കു മോഹമായിച്ചെന്നു മാനിന്റെ കട്ടിയോടേറു അനന്തലവന്മാർ തോറ്റൊന്നാൽ നാണക്കേടല്ലേ” ഇത്യാദിവചനങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ ഒരു കേരളീ

യന്റെ രസികത്വം കൂടി കവിയല്ലെന്നു അതും സമ്മതിച്ചു പോകും.

വാച്യതീശായിയായ വൃംഗം പലസ്ഥലങ്ങളിലും ഉത്തമ കാവ്യമെന്നുള്ളതിനെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ഉദാഹരണമായി വരണശ്ലോകങ്ങളിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള “സോയം രാജാഞ്ചലരാജോ—
—” എന്നാരംഭിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ശ്ലോകശക്തികൊണ്ടു സൂത്രാതിശായിയാണ് രാജാവിന്റെ പ്രതാപം എന്നുള്ള വാച്യതാർത്ഥത്തിനും പുറമേ, ഒരു പ്രതിഭാസം വാസ്തവത്തിൽ ഉത്തമ ഇണവന്നായിരുന്നത്, അവൻസ്വസമാനധർമ്മാവായ ശത്രുവിന് അധർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽ അപകാരം ചെയ്യാൻ ഇച്ഛിക്കയില്ലെന്നും, ഇദ്ദേഹമജ്ഞാനമുതലായ സൽക്കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുസ്വസ്ഥമാനസംരക്ഷണത്തിനാത്രം ഇച്ഛിക്കുകയുള്ളെന്നും മറ്റുമുള്ള ചമൽകാരകാരിയായ പ്രതീയമാനാത്നം പ്രകടതരമായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു അതു ഉത്തമകാവ്യമാണെന്നു സമ്മതിക്കാനേ കഴികയില്ല. ഇങ്ങനെ അവിടവിടേയായി പലസ്ഥലങ്ങളിലും കാണുന്നതുകൂടാതെ, ഴനമും മുഴുവനും വായിച്ചു തീരുംപോൾ, ചിലഗഹനമായ പ്രപഞ്ചതത്വങ്ങൾ കൂടി ധ്വനിക്കുന്നതായി സഹൃദയ ഓഴിയും സ്വസ്ഥമാകുന്നതാണ്.

എച്ച്. രാമസ്വാമിഅയ്യർ എം. ഏ.

1. ജലന്ധരൻ.
2. ദേവേന്ദ്രൻ.
3. ശിവൻ.
4. വിഷ്ണു.
5. ബ്രഹ്മാവ് (രംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു).
6. നാരദൻ.
7. മാതൃ.
8. ഖസുരൻ.
9. സുരൻ.
10. നിസുരൻ.
11. നന്ദികേശവൻ.
12. വൃന്ദ.
13. ദേവസ്തീകരം.
14. കൃത്യ.

ഇലസലസുരവധം.

(ആട്ടക്കഥ).

വന്ദന ശ്ലോകങ്ങൾ.

ബാലാബാലാക്കുകോടിപ്രകടതമണീകോടികോടീരലോല-
ജലാലാലാതി വേലാതണിത സകലമിക് വക്രവാളാഞ്ജനാളാ
ലീലാലോലാ സഖീഭിഃ പരാനന്ദമണ്ഠി ഭക്തമന്ദാരവല്ലീ
ലോലാലോലാംബ്രിയംസാദിശതു ഗോവതീ ബ്രിമതീ ഗോമതീവഃ

പ്രത്യുഹശൈലാതകോടിമീഭേദവക്ത്രം
പ്രത്യുഷഭാനസദൃശം, പ്രണാമിഭേവം
അവ്യാഴാസുന്ദരണീ ഗണഭൂഷിതാംഗീം,
കുച്ഛകന്ദരമണീയതപിം, ച വാണീം.

൨.

ഹാഷാൽകർഷൻ, സരഭികസുമാലംകൃതാം, നീലവേണീം,
മേനോപത്ത്യാഃ കസുമഗളനാൽ കോപലോല ഭൂവാതാം
ഭോഗാബലാം പ്രസഭാഹിതാൽ സ്രംസയന്തിം ജടാംഗാം
പുംബന്നജ്ഞംണോരമരസരിതം മോദയൻവഃ ശിവോവ്യാൽ, ൩

ലോലല്ലോലംബമാലകല ചലഭളികാബലമന്ദാരമാലം,
ഗോപാവ്യാപനകംഭസ്തനാലടിതപടാക്ഷേപലോലം, സുനീലം
ബാലംവേലംവാസാനം, തടിമേലുശേഷാമരോപാസ്യമാനം
സർവ്വംനിർവാസയേഭോഗിതമുതമരോ വാസഭോഭിധാനം ൪

നിളാമുദ്രാസുവിഭാവിതഭൂവനഭയോ ലോകരക്ഷാവിധായി.
പത്മാസതമായതാക്ഷോ നിജചരണജ്ജ്വാലക്ഷയന്നഭോയീ
ഭവ്യം നവ്യാംബുഭാഷേ കലയതു ഭവതാമബ്ജ്ജനന്ദഭൂതിമായി
ചാർവാസുപ്താതിശായി സകലഗുണതയാഭോഗിരാട് ഭോഗശായി.

[൫.

സോയം മാതാഞ്ചരാജോജയതി ഭൂവനമാകൃത്യയസ്യപ്രതാപേ
ഭജേമം ഹൃതപാരസാംഗം കലയതിസമയേ കാഞ്ചനാമോല
[വൃഷ്ടിം

മാർത്താണ്ഡഃ സാധികാരപ്രചലനചക്രിതഃ സത്പഥേ വർത്ത
[മാനഃ
പ്രാദക്ഷിണ്യക്രമാദ്ധ്യം പ്രചരതിനിയമം സമുദേവാലയസ്യ, നൃ.

ശങ്കരാഭരണം-ചെമ്പട.

ശ്ലോ—

സുത്രാമുഖല, നിസ്സംശ്യാദിവിഷയസാമ്രാജ്യ ലക്ഷ്മീ, നവാ,
മാസാജ്ഞാതവ്യന്ദവനിതപദ്യോ ലോകത്രയീനായകഃ,
മന്ദാരദ്രുമപാരി ജാതസുരഭിശോഭണഭിന്നാമണീ-
ഭൂതിഷ്ടാമരമാവതീതധിവസ്യന്നാനന്ദദാവിന്ദത.

൧.

പദം.

ദേവലോക സാമുദ്രൈര്യൻ-ഭാവുക നിവാസൻ
സേവകജന പാലകൻ-പാവകശീലകൻ
നീലലോഹിത സേവകൻ-ശീലരത്നാകരൻ
നീലനീരജ നയനൻ-ശൈലവദലോലൻ
ജംഭാഭി ബ്രബലാസുര-ധംഭവി ഭഞ്ജകൻ
രംഭാഭിവരരംഭോത്സംഭോഗസുഖാത്മൻ
കൈരവശര സുന്ദരൻ-വീരബലമാന്ദ്യൻ
വിരനശേഷ ഭുവനം-സൈപരമാപാലയൻ.

കാമോദി-ചെമ്പട.

ശ്ലോ—

സമാന്ധി നവമായവീകസുമസൗരഭേ, സൗരഭേ,
സുമന്ദപവനേ വനേ മൃദയനജനേ, നന്ദനേ
കദാചിദഗ്നസഞ്ചരൻ, സുരവിലാസിനീഭിഃ, സമം,
വിലാസധൂതകൈരതുകഃ സരസമാഹൃതസംക്രന്തഃ,

൨.

പല്ലവി.

സുന്ദരിമാരേ കണ്ടാലും മമനന്ദന ചാരുരചിം

അനുപല്ലവി.

കന്ദമാവലിമാരെ ചഞ്ചുതി ചന്ദനശൈലസമീരണനധുനാ.
(സുന്ദ-)

ചരണങ്ങൾ.

൧. ശൃംഗാരപ്രിയശീലകളേ! കള-
ഭൃഗോരവതിതു കേട്ടാലപ്പോൾ
ഗംഗാധരഭഗവാൻ ചേതസി
ശൃംഗാരോദയഗർഭയുണ്ടാം. (സുന്ദ-)

൨. കല്പകപുഷ്പങ്ങൾക്കൊണ്ടൊരു
തല്പമതിങ്കൽ നമുക്കുതീർപ്പാൻ
അല്പമതല്ലൊരു കൈതുകിതീപ്പോൾ
ഉല്പലനവള-സദൃശാക്ഷികളേ! (സുന്ദ-)

൩. മന്ദാകിനിയുടെ പട്ടിണെചെല്ലാം
മന്ദാരദ്രുമസമ പരിമളിതേ
വൃന്ദാവനമുവി ഗോപീപരിവൃത-
നന്ദാത്മജനെപ്പോലെതീക്കാം. (സുന്ദ-)

ഉഗ്രാനി-അടന്ത.

ശ്ലോ-
-

ഗീർവാണ രാജവരനേന്ദു സുധായമാനാം
നിർവാണ സൗഖ്യലഹരിമപി, തൃപ്തയന്തിം
സർവാംനിപീയഭണിതിം, ശ്രുതിഗച്ഛകലീദിഃ
സ്വപ്നാസിവാമനയനാഗിരമാഹു രേവം.

൩.

പല്ലവി.

പ്രാണനാഥ! കേൾക്ക, സുനന്ദാണസമാന-

അനുപല്ലവി.

ഏണന്തേർമിഴിമാരുടെ വാണികളാദരവോടെ- (പ്രാണ-)

ചരണങ്ങൾ.

൧. ദേവരാജ! ചാരുവേഷാതാവകുന്ദശ്ചുഷാ
കേവലചിസ്തരയോഷാ ജീവനമുജപലവേഷാ. (പ്രാൺ-)
൨. ചമ്പകസായകൻ റന്ന വൻപിനോടരികേ നിന്ന
അനന്ദാരിചൊഴിക്കുന്നു കമ്പരേററവളക്കുന്നു. (പ്രാൺ-)
൩. പാണികൾകൊണ്ടു തഴുകി ഗോണമിംബാധരം നൽകി
താണമാഹുചെയ്തിട് ശുകവാണിമാരോടരമിച്ചു. (പ്രാൺ-)

ശ്ലോകങ്ങൾ.

ഏവദയാപരതാമധുൻ നിശിന്ധവദാദാൻ. സ്വവാരാഗനാ-
ലീലാഭിദ്വിനീലാതു ചിന്താപരതാതേന, രൂപാമലം,
ദൃഷ്ടസ്യശരരൂപശ്രവണസഃ പൃഷ്ടസ്യചാഞ്ചസ്ഥിതിം,
തൃണീകസ്യതിവസ്യ, ദ്വ്വിധിബലാൽകണ്ഠോപവിശ്വിക്കിപേ, ൪.
കൃഷ്ണസ്യമരരേഗപരസ്യഭിദരം, തൽസ്തസാൽകർപ്പതോ,
വാനിഃപാലഗുരുമിതഃ സരഗുരോഃ സ്തോത്രേണാദീകൃതഃ,
ക്ഷിപ്തഃ പാണിനഖേനവേഗപതിതോ ഗംഗാബ്ധിസംഗത്ഥലേ
സുജലേതേ ശിശുരാകലീകൃത ജഗജ്ജാലോനിജകുന്ദനൈഃ, ൫.
ഉത്സംഗോബധിനാതമാജജ, ഇതിസുസ്തോവിധേഃ കൃച്ഛം
കൃഷ്ണാസ്യാഹുധരൻ, ജലസംസ്തതിസപാഖ്യാദധൽ, തൽകൃതാം,
പ്രാപ്താസ്താസുരാധിപത്യകിതമാവദ്യുത പാപ്താവസൽ,
പാണൈരകൃത്യസുകാലനേമിതനയാ, ജാലസരാഖ്യം പരം, ൬.

പാടി ചെമ്പട.

ശ്ലോ—

കദാചന ജലന്ധരോസുരധരസരോമന്ധരോ,
മദാസവിജിതാപ്തരോയുവതിവൃന്ദയാ, വൃന്ദയാ,
വിശൻ, രഹസി, ഭീപിതാ നിമിഷ കേതനം, കേതനം,
ജഗാദസഹ, കോകിലപ്രിയതമാതതേ, മാതതേ,

മ. നരസിംഹൻ കോമളനയനെ കിരീടപാതക ശോഭനശാലനേ
പരിചര്യമാടി പരിമളസദനേ നരസിംഹൻ കല്പിതശയനേ-

(സര-)

വ. മാനാസാർത്ഥകമ്പാലേ, മതിശോഭമൊടിനാസുഖം പെ
മതിചിംബമുദിച്ചിതുകാലേ മധുവൃത്തിനി കാണുകിതുമാ

[ലേ-(സര-)]

സ. സുസാരകമ്പാണകളോടെപൊഴിയുന്നതിനിന്നവലംബം,
രാണീതുകാലരചിഞ്ചം കനിവോടിനിയെന്തുവിളംബം?

(സര-)

എവിടെയൊക്കെയോ മോശരി ചൊല്ലുവട.

ശ്ലോ-

മഹാമഹാ മഹാമഹാ മഹാ
മഹാമഹാ മഹാമഹാ മഹാ
മഹാമഹാ മഹാമഹാ മഹാ
മഹാമഹാ മഹാമഹാ മഹാ
മഹാമഹാ മഹാമഹാ മഹാ

പല്ലവി.

വല്ലഭ! രതികേളി ചെല്ലവേ മൊയ്താൻ
നല്ലസമയമധുനാ-

മാരണമേറ്റം.

മ. ശാരദ ശശിഞ്ചിഞ്ചം താരതതിസരോതം
ചാത്തരപെരുകിന കരണികരഞ്ചാ
ശ്രീമിളാശ്ശു കളഞ്ഞുവിളക്കി.

(വല്ലഭ-)

വ. മാലതിചന്ദ്രാർച്ച മാരുതൻ മന്ദമണഞ്ഞിദാനിം
മേഘരസമേകി മേ ശേനീയിലിഴുകുന്നു.
മാരസദൃശ! മേ മനമതിലിറക്കി-
ശോധമുമൊന്നു മുതിന്നിടുന്നു. (വല്ല)

൩. ചോല്ലിയലുമനംഗൻ വില്ലമാണ്ണ
 വെല്ലവതിനഹോമാം-മല്ലമുകുളമെന്ത
 ശല്യതയുടയന്ന-തെല്ലമൊരുകനിവതി
 നില്ലവനിക്കുണമല്ലൽകണക്കില്ലെനിക്കുളവാകും. (വല്ല)

റോകട ചെമ്പട.

ശ്ലോ—

ജംഭാരിഡംഭഹരസംഭിനി സംഭമുഖൈഃ
 സംഭാവിതഃ സഭസി, സാഗരസംഭവോയം
 മാതൃഹിതശ്രീശിരസംസവിധേവിധേയ-
 മാലോക്യജാത സഹസൈവ മഹാനായുഃകൃത. ന്.

പല്ലവി.

ജലസന്തർ.—ഹേ! വരസപരാഹോ! ഹേളി ഹിമകരാന്തികരാ
 [ഹോ!

അനപല്ലവി.

ഹേതുവെന്തു തവ ഗളമിതു മുറിവാൻ
 പാതിപോലുമടലില്ലവിവിതും! (ഹേവദ-)

ചരണങ്ങൾ.

൧. വാരിജസംഭവനാലുളവാമിപ്പാരിതിലൊക്കും
 നാരികളാൽ ഭാരിതഗളനാ-
 യാരെയുമിങ്ങിനെ നഹിജനയന്തെ- (വേദ-)
൨. ആരചനിക്കുനെ നിന്നടെകണ്ഠം ഭാരിതമാക്കിപ്പരാ?
 വാരിജവൈരി? കിം പരവൈരി?
 വാരിധിശയനനോ, വലസുഭനനോ? (ഹേവദ--)
൩. അറിയണമവനെ പറകനീ വേഗാലരിയണമൻപൊടുതം
 എരിയുന്ന മമഹൃദയേസംപ്രതി
 ചമയുന്നതാകിയ രോഷഹൃതാശൻ (ഹേവദസപ--)

ബലഹരി-ചെമ്പട.

പല്ലവി.

രാജാ:—അസുരവരായിപ്പ! മാമകവചനം
വിരവൊടു കേൾക്ക വിഭോ!

അനുപല്ലവി.

അമൃതാശനവരനായിട്ടെന്നൊരു
മുരശാസനനുടെ വികൃതികളേവം. (അസുര—)

ചരണങ്ങൾ.

൧. വരുണാലയപരിമലനേപണ്ടതി-
ലുദവായുളളൊരു സാരമശേഷം
സുരവരനായിട്ടാനുചെയ്തു.
പരിചൊടുപാത്താൽ നന്നാത്തുമോ? (അസു—)

൨. സാഹസമവരം ഞങ്ങളുതിനായ്
ഭേദവിഹീനം ചെയ്തീടുംപോൾ
സഹസാപക്ഷഭേദംകാട്ടിയ-
തിരുജനമെങ്ങനെ ബോധിക്കേണ്ടു? (അസു—)

൩. അമൃതമുദവായൊരു സമയേവയമതു
കുരഗതമാക്കിപ്പോന്നൊരു ശേഷം
അരുണാധരിയുടെ വേഷംപുണ്ടവ-
നതിയാൽ ഓയ്ക്കൊരു ചതിയതികളും! (അസു—)

൪. മാനകേടവസാനവുശിഷ്യ,
മാമകശീഷം കണ്ടീടുകനി-
മാനനിയേ! സുരശാസന! ഇതിനവ-
നോ * കൊരു ചൊല്ലുംചെയ്തുമുചിതം (അസു—)

പത്തുവരാടി ചെമ്പട.

പല്ലവി.

ജലസ്ഥൻ:—ചിത്രമഹൊസുന്ദനാഥചരിത്രം മിത്രവരന്മാരേ!
അനപല്ലവി.

ഗതുകലാധമനാമവനെന്നുടെ
പിതൃമൈയ്ക്കാരു കടന്നമനസ്സും. (ചിത്ര--)

ചരണങ്ങൾ.

൧. അത്രയുമല്ലയനങ്ങളുഗേഷം
വൃത്രാതി കരസ്ഥതാപി.
പുത്രൻ ഞാനിതു കാരണമവനുടെ
ഗാത്രമശേഷവുമിന്നതക്ഷം. (ചിത്ര--)

൨. നേത്രചാരാരിരജ്ജുതാനനോരു-
മാത്രയ്ക്കിടക്കൊണ്ടിട്ടാമമധുനാ,
പത്രികളെക്കൊണ്ടൊതുപൊടിക്കും;
കുരൂഗമിക്കിലുമില്ലൊരുവിഷമം. (ചിത്ര--)

൩. എത്രയുമാത്ര സഖേ നീലസ്മര!
തത്രാഗമിച്ചി നമ്മുടെ ചരിത്രം
സ്വരാഗനമനോഹരമെയ്തിനെ
ശീഘ്രം * ഭാവമിരിഞ്ഞു വരേണം. (ചിത്ര--)

കേളാമ ഗൌഡം ചെമ്പട.

ശ്ലോ--

ആകർണ്യ വാച മഥസ്താഗത നന്ദനസ്യ
ഗതപാദവേന വിബുധാധിപരാജധാനീം,
മദ്ധ്യേസഭംസുരപതേരഥാമസ്മരേന്ദ്രം,
നിശ്ശങ്ക മുഖബണതരാഗിരമാചക്ഷേ, മഃ.

* നിസ്പപ (K)

പല്ലവി.

വലമുറന്! കേൾക്കുനീ വാരിധി സുതോദിതം
വിരവിനോടു വാനവരൂപതേ!

അനുപല്ലവി.

വാരാന്നിയേർമ്മഗനമോരാതെചെയ്തൂനീ
ഭാസുര പദാർത്ഥ മഖിലം-(വല--)

ചരണങ്ങൾ.

മ. വാങ്ങിച്ചുപുനരോടുവാഴുന്ന തോക്കിലിഹ
വേണ്ടാത്ത ശീമമധുന.

വേഗേനവന്നു മമപാദേവണമിനി
മരുന്നതോക്കുകുറുണം. (വല--)

ന. അല്ലെങ്കിലിന്നുപലശല്യങ്ങളുണ്ടാകും;
മല്ലാരിയോതവസരായം?
മല്ലായുധാരിയോടുമല്ലാതമൊന്നിച്ചു
വില്ലോടുകൂടിവരികിൽ (വല--)

ന. നിന്നീടുമോസമരഭൂമിയതിലെന്നോടു?
വന്മോഹമെന്തുകമതേ?
നന്നായിവരുവതിനു മോഹമുണ്ടാകിലവ
തന്നീടണംമമുരാതമൻ!(വല--)

ര. ഇതരേഴുപാരിനും നാഥനായിട്ടു
വാരിധിതന്തു ജനഹമാം.
പാരാതെന്നീ ചിലദൂരാശങ്കരം തുടങ്ങിടുകി-
ലാക്കാൽമവിപ്പതറിയാം. (വല--)

പല്ലവി.

ഭേദവസ്ത്രം:—

ഭാനവകീടജലസുരനെഞ്ചുറ്റ-

മാനമതില്ലിഹമേ.

ചരണങ്ങൾ.

൧. പെരുതര ഭാനവന്മാരിപ്പരത്തിൻറൊന്നിമുനം
വരുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചതു മൊരിക്കലല്ലാ;
വരത്തിൻറൊമ്പലംകൊണ്ടും തരത്തിലാകയില്ലിപ്പോൾ
ഉരഞ്ഞുമതിമതി; ഗമിക്കവേഗം. (ഭാന—)
൨. സുധയുക്ത മോഹിച്ചു മുന്നമധിക്കേപിച്ചതുതലം
വധത്തെപ്പാപിച്ചതിന്നു മറന്നുപോയോ?
നിധിയുക്തവേണ്ടിട്ടുയന്നുയർത്തിയവന്മാർ പെണ്ണിൽ
വിധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുബുദ്ധിയിലൊടുക്കുന്നോണം. (ഭാ—)
൩. മനക്കായിലൊരോ ഭാവം കനക്കെവെച്ചുവോനിക്കൾ
നിന്നയ്യെന്നാ സുരന്മാരെ ജയിക്കാമെന്നു;
അനക്കാതെമരിക്കേണം. എന്തിനെന്നുസഹായിപ്പാൻ
തനിക്കുതാൻപോന്നിട്ടുള്ളൊരുപേരുന്നാഴ്. (ഭാ—)
൪. പടുതലമേററു ഭയിയിന്നെടുത്ത രത്നങ്ങളൊന്നും
കൊടുത്തിടാൻ മനസ്സിന്നുതരിമ്പുമില്ല;
കടുത്തകോപേന നിങ്ങളടുത്തുകൂടിവന്നാലും
തടുത്തുനിത്തുവാനീ ഞാനൊരുത്തൻപോരും. (ഭാ—)

പത്തുവരാടി, ചെമ്പട.

ശ്ലോ—

ഘനാലന മൂലോദിതാംഗിമമിസ്മരൻ, ഘസ്തരോ
ഘനാഘനപഥാത്പതൻ, ഭൂവി ജലസരസ്യാഗ്രതഃ
ഗതാഗതശൂഭോശൂഭേ ത്യാടിതിതേനപൃഷ്ടഃ സധം
വദാവദ പരസ്തരോ നിരവശേഷമാവേദയത്.

മഹി.

പല്ലവി.

ഘസ്തരൻ:—നിശ്ചയദിവസ്തതേർനിശിതപരിഭാവം
നീതിപരഭാനവപതേ!

അനുപല്ലവി.

ജലധിതനയാൽ ഭയം നാസ്തിമേ ഹേമുത!
ഭൈര്യഹതകാൽ- (നിശമയ--)

ചരണം.

൧. ദ്രുതമുഖം ജലമതിർലസ്യരം
തുലവത്തോലയേ മുഖമഗ്രസ്തഃപ്രഭയം. (നിശമയ--)

പല്ലവി.

ജലഃ—തപരയശ്ചവാഹിനീം പരബലവിമോഹിനീം
ഘോരസമരായ ബലിനീം

ചരണങ്ങൾ.

൧. തർഹിതൽഗർഹിതം പാടവാൽപാടയേ
ഭർത്സം ഘോരസമരേ-
ബർഹിമുഖാധിപ സഹായാ 1 തർഹിഹകേപി
താനപിനിഹന്തി സഹസാ. (തപരയ--)
൨. വാമാഗിസാരതരതത ഭോഗത്തി നിന്നാരം 2 ജലസര
നിവൽ
രാതതെ മത്സലമകൃത്യം തുടങ്ങിയാലാരെതിലുംഹത
നവൽ (തപരയ--)
൩. നാനാവിധായുധിക സേനാവൃതസ്യമേ നേരെ
എതിർത്തു വരുമോ?
ശ്രീ നാഥനം സഖപു പാർവ്വതീ കാന്തനം സേനാനിയും
വദ സഖേ. (തപരയ--)

കേദാരഗൌരവം ചൈവദ.

ശ്ലോഃ—ദൃതാവേദിതഭൈരവതാധിപകൃതാധിക്ഷേപസന്ധക്ഷിത
ക്രോധോദ്ഗോഭിചിന്ദിപ്പിപ്പിപ്പിപ്പിപ്പി സമ്മാഹിനീം,
വാഹിനീം,

ആകുന്നതിലും, ബലം, വലരിപോതലത്തു മൃത്യുഭയം
 സ്നേഹം, മാലവന്നിപ്പനീമധിവസന്നിനും രണായം,
 ഹായൽ, ൧൨.

പല്ലവി.

മേരേച്ചത്രാരേ! മമനേര വന്നിടേടാ
 പോരാളിവിരണഹംപോരിനായ് വിളിക്കുന്നു.

ചരണങ്ങൾ.

൧. ഇരനെങ്കിലിഹ നേരിടാനരികെയാശുവരിക കമതെ!
 കപടവസതേ! സതതശ്ചയിതേ വിനയശരണം. (മേരേ)
൨. ധീരത കൈവെടിഞ്ഞു നാരിമാരെട കൂടി
 മാരകേളി പരിചൊടുചെയ്തു മരുവുന്നതിന്റെ പരിതം
 പാരശ്വരിതം കൂടി ഭക്തിഗീലിയിക്കൂട്ടു! (മേരേ)
൩. വീരനെന്നാകിലിഹ പാരാതെ വന്നാലും നീ
 ഘോരഘോരശരമാരിയേറടുപ്പോരിലാശുപോടിയും
 പടുതവെടിയും മദവുമിടിയും, അഖിലമിന്നിഹതേ (മേരേ)

സാരംഗം അടന്ത.

ശ്ലോ:—അങ്ങോടി സംഭവസംഭവം ചോനിനുംഭൈ-
 രൽക്കീഴ്ന്നു കണ്ണുവിവരം ശിതശല്യതൂലൈയ്യ!
 ഓരോളിപാണിമംസതപരമ്യപേത്യ
 സംരംഭ നിർഭഗഭീരുമഭീരഭാണിത്. ൧൩.

പല്ലവി.

പേടിപാടേവെടിഞ്ഞോ വാടാനേരിടാമെങ്കിൽ !

ചരണങ്ങൾ.

൧. ഇന്ദ്രൻ—പാടവേനജലസ്ഥാനസുതേ!
 കോടികോടികളിനിയുമനവധി
 കൂടിവന്നു പടയ്ക്കുകിലുമാടലില്ലനമക്കടായ്യി-(പേടി-)

൨. ജല:—നില്ലെടാ താമില്ലെടാ ഭയമില്ലെടാ എട്ടിതെല്ലമേ, മമ
വല്ലഭം സുരലോകവല്ലഭ! ചൊല്ലുകൊണ്ടു ലഭിക്കുമോതവ-
(പേടി-)

൩. ഇന്ദ്ര:—ചിത്തകോപമാടാത്തുണാൻയധി
ക്രൂരമുത്ത ശരങ്ങളനവധി
പേതുതുപേത്തർ കോതുതുഭാനവ-
ധുത്തനിന്നെയമർത്തിടാമിഹ-(പേടി-)

൪. ജല:—സത്രഭോജികലാധമ! ശൂൺ,
വൃതനല്ല ജലസ്ഥൻ രിപ
മിത്രനന്മന്നാകാണെയി
പുത്രനെന്നതു മോക്ഷനിറുട്ടി-(പേടി-)

൫. ഇന്ദ്ര:—പണ്ടു പാകവലാഭി സുരകല
കണ്ടുകായിതദൈത്യരവൃന്ദത്തെ
കണ്ണനാളമരത്തും ചെവി
കൊണ്ടു കേട്ടറിവില്ലയൊ ജള!-(പേടി-)

൬. ജല:—വീരവാലമുരതിടുന്നതു
പോരുമിന്നു പരദമ! രണ-
ഭീരുവായൊരു നിൻറചരിതമ-
താരുതാൻ ഗ്രഹിയാതെയുള്ളതു? (പേടി-)

ഏറ്റം—

സംക്രമേണ ജലസ്ഥരേണ സമരേ, ശൂരേണ സുരായിതം
പ്രയോതായിതമോജസാസ്യമഹതാ, ദൈത്യൈഃ സരോജായിതം
തസ്മാദഗ്രഹിജിഗീഷുണാമലഭിദാസഭ്യഃ ശശാകായിതം.
തൽകീർത്യാലല, ചന്ദ്രികായിതമഥോ ദേവൈശ്ച താരായിതം.
൧൪

കണ്ഠാരം-മുറി അടത്ത.

ഏറ്റം:—സൗനസ്സതത്രഹിാ നസ്സസംഗരേ
വലസ്വദന്തേരിബധസ്വദന്തേത്രേ

അറ്റയേനസിസ്വതനയേനസംഗതഃ,
സമരായശ്ശേരിമരായിണാവദത്, *ശ്ലോകം* ൧൫.

വിഷ്ണു:—തിഷ്ഠതിഷ്ഠജലന്ധര! ബഹുകഷ്ടമായിതവചേഷ്ടിതം
വിഷ്ണുചത്രവദാസികൾക്കുമേനിഷ്ഠമാചരിയായ്വന്നി.
ശിഷ്ടപാലകനേഷ്ട ഞാൻപ്രവേശിപ്പിച്ചിട്ടുവതോക്കണം
ദുഷ്ട:നിന്നുടെമുമ്പേയുയിന്നുമാക്കവനിന്നെടാ.

ജല:—സ്നേഹമില്ലനമക്കമായവ! സാഹസംനീതുകണ്ടോലാ
ഭേഹഹാനിവരാതെസംപ്രതിയാഹിവേഗമിതോജ്ജ 1
ബാഹുവിക്രമിയം 2 ജലന്ധരനാഹവതതിൽ മടക്കുമോ ?
മോഹമിന്നുപ്രമുഖം, തവനേഹസംശയമേതുമേ.

സൗദാമ് ൪-ചെമ്പട.

ശ്ലോ:—

വിഷ്ണുസ്നേഹം, നിയമ്യരിപണുലോരേണയാവൽബലമു
ബലുവശ്ശേരിപന്റെ പരഹരമാബ്ബലുവിശ്വാദിഭിഃ
തുഷ്ടാവിഷ്ണുപനായകോ വരാദോരാകാഹിമാംശോമുഖം,
മദസ്തേജശ്ചരവിദമധര പൂവ്വാഹരൻ, വ്യാഹരൻ. ൧൩.

വിഷ്ണു:—സിന്ധുരാജാമജ! കേൾക്കുനീ ബന്ധുരാംഗ! മമവാക്യം
സിന്ധുശായിയായിട്ടു സിന്ധുജാവല്ലഭനാം ഞാൻ
ഹന്ത:നിന്റെറവീഴ്ചകണ്ടുസന്തോഷിച്ചെന്നറിഞ്ഞാലും
എന്തുവേണ്ടുന്നതെല്ലാം ചന്തമോടാ 3 വരുന്നതുകാം.

ജല:—വാരിജലോചന! നിന്റെറപെഴുത്തുക്കൾപോങ്ങുപോങ്ങം
നേരേനിന്നുപിണങ്ങിടാൻ പോരാതുള്ളനിന്നോടിപ്പോരം
ആരെടാവരംപോടിപ്പാൻ ചേരാതുള്ളതുമയ്ക്കൊല്ലാ.
ശൂരതയുണ്ടെങ്കിലാത്ര പോരിനായിട്ടെതിർക്കുനീ.

(1) ഗുഹം. (2) വിക്രമനാം. (3) ചന്തമോടേ. (4) ഉണ്ടാകിൽ

വിഷ്ണു:—ദാനവേന്ദ്ര! പോരിൽ വീശ്ശിമാനെന്നെന്നാകിലുമെന്റെ
ദാനശീലത്തെയെന്നാലും മാനിക്കേണം മഹാമതേ!
വാനവന്മാരുടെ പ്രതാപാനി കൂടാതിരിപ്പാനായ്
ഞാനിതേവമുരച്ചി (1) പ്രോളം നമുണ്ടേവരികാഞ്ഞാൽ.

ജല:—ദേവദേവ! ഖരനരകാൻ ഭാവമുണ്ടെന്നാകിലിപ്പോൾ
കേവലമൊന്നുരചെയ്യാമേവമെങ്കിൽ വരിച്ചിടാം.
താവകന്മാരായിട്ടുണ്ടു ദേവന്മാരുമൊരുമിച്ചു
കാവലായിട്ടെൻ പുരത്തിൽ സേവിച്ചെന്നും വസിക്കണം

ശ്ലോ:—

സാരസ്വതമുതൽ സാരസ്വതസ്ത, ഖലുസാരണിശ്ച സുഹമാ-
സാരസ്വതഃ (2) തന്നെ സാരസ്വതമിതി രാശ്രുത്യ സത്യവചനഃ,
സത്വാസഗോത്രാതപുത്രാസുഹൃത്പ്രമുഖസത്വാശന്നൈ,
പരിജന്നൈ,
സത്വാസശ്ശേരിരപിദേവാരിരാജപുരശ്ശേവാരികതപമജേത്, മഹ

ഭണ്ഡകം

അംഭോധിഭൂസ്തന്നേംഭോളിപാണിപുതനാംഭോനിധിം
യധിനിജാഭ്യം
ധരവർജ്ജജാഭ്യം അവിതദിതിജാഭ്യംഭൂരിപരിമധുബഹുരുചിര
രുചിമമരമണിതതിമഹതപുണ്യപരിലഭ്യം;
സംഭോഗയോഗ്യതരംഭോജകംഭോചരംഭോവ്ശീപ്രമുഖവാമാ
മുഖവിജിതസോമാഃ ജനിതയുവകാമാഃ സുരതകശലാഃ കസുത
ശരതരളധീരഹതവരതന്നിരസ്തനവരേമാഃ
സംഭാഭികാനക്രതജംഭോഹിതാഭിപദസംഭാവിതാനസുരവീരൻ
അമിതജ്ജസാരാൻനഗിതസുരസ്ത്രരൻരഥചരണകരകൃതനി
ജചരണശരണമഥസുരഗണസമേതമയമാരാൽ. [രോഷം
യാവൽസുവസ്തുഭിവിത്വൽ പ്രഹൃഷ്ടപരിധാവൽസുനാകിഷുസ
നിജപുരവിശേഷംസ്ത്രവിശ്തന്നതോഷംജയജലധിതനയ
ഹരിജയജനിതവിമതഭയസുചിരമിതിജാതജനഘോഷം,

(1) ഞാനിദാനിമുരച്ചേവം (2) സ്വപനം

ആശേഷനാഥഭവനാശേഷലോകപതി രാശേശ്വരസ്വാലം
പുരമതിവിശാലംഖചിതമണിജാലംവരയവതിലളിതരതിനി
രതമതിരനവരതമധിക സുഖമാവസദലോലം.

ശ്ലോഃ—

ജംഭാരിനീവമണിഗുഹിതകംഭിവിംഭ
കംഭാരിതാക്രൂതകേസരിശുഭിതാശ്ലൈഃ,
സ്തംഭായുതൈസദസിഭാസ്വപതിശാതകംഭൈ
സ്തംഭാന്തമാശ്രയത്സംഭിനിസംഭയശം. ൧൮.

ഉശാനി-അടന്ത.

ശ്ലോഃ—

പാണൈരകൃത്യവിപഞ്ചികാസുഹൃതീലോലനീചോളാഞ്ച
സൗമ്യേഷുന സുവർണ്ണസൽഗുണതയാമുദാകൃശാമധ്യമേ!
വിസ്മയാശ്ചനിചോളികാംപരിമുശംസ്ത്രീന്മാനാം, മുഖൈ
രായാസീൽകളക്രജിതാവിരചയൻ ദൈത്യാലയംനാരദഃ ൧൯.

ഫാലവിലോചനപാലയമാമു-

ജാലവിമോചനപാലയമാം;

ശൈലസുതാകചകങ്കരപതില!

ശൈലവരാലയപാലയമാം

നീലവിലോഹിതലോകപതേഹരി- സുനിധഃ

നീലമനോഹരഭൂതപതേ:

കാലനിയുണഭേദനമോഹര!

ബാലകലാനിധിശേഖരതേ

ചേതനഃപാവയസംബശിവാഭ്യുഷ പാശ്ചാത്യപുത്രി

കേതനമാമയദാവദവം.

ഏതുമില്ലതവചേതമതുകൊണ്ടു്

ചാരുഭവത്ത്വേവ ഭൂമിശിവം- നിശ്ചലഭാരമുഗ്രതാപ

മാരകളേബദ്ധവസ്ത്രഭൂഷസുക- തന്മി

മാരശരീരസുചാരുഭവ!

കാരണകാരണചാരണവവിത!

പാഹിനതാംബുജതിഗതചേ! ശ്ലോകം

പ്രകാശനം ൧൧൭

കാമിമനോരഥകാമയെന്റേയ്ക്കു .

പ്രിയപ്പെട്ടവരീ പരിശോഭിതനോ!

സോമവിഭാകരപാവകലോചൻ!

പ്രേമ സാമുപരായണപാഹിവിഭോ!

ഭൂമിധന്യാധരചാപവത്സര-

വാരിതയാസനസുതപതേ!

പ്രിയ വാരിജനേത്ര ശരായുധരാ രഥ-

വേദഹയായനോ ഭവതേ.

സാമേതി- ചൈവ

പല്ലവി

സഫലയതി ജന്മമേ സുമുനി സുരത്നമേ

അനുപല്ലവി

സകലകശലാവഹാൽസ്യയതി സമാഗമാൽ (സഫല-)

ചരണങ്ങൾ

മ. ഭക്തനേന ഭൂമിമലകർന്നേന തേജനേ!

നാശിതമായി പാപരാശിയിന്നശേഷം (സഫല-)

റ. ആസനീയമേത്രപരമാസനേ തപോനിയേ!

ശാസനീയമെന്തുവേണ്ട ഞാനതാഹ്വയം. (സഫല-)

ന. പരമനാഭമേന്ദിരാഭാജന ഭൂഗൃഹാണവാ

സപാതമാവിൽതപമാഗതസത്വമേത്രപാനിയേ! (സഫല-)

ര. സർവ്വലോകനായകാൽ പൂർവ്വദേവദേവാനേ

പർവ്വതപ്രിയേഷ്വിതം കിംതവാഹോകഥ്യതാം. (സഫല-)

വൃന്ദാവനസാരംഗം-മുറിയടന്നു.

ശ്ലോ:- അനാരതരമായവാഹിതമെന്നു, രതം സദ്വ്രതേ,

സുനാരദ്യനിഃ സ്പൃശ്ശസുരസുനാരദഃ കീർത്തിനേ,

സകൈര്യുകമഹൈതുകീം, മുരഹരസ്യ, ഭൈരവാദികീം,

ശോഭതദശോഭതേർമനസി കൃത്യമൗനം ജഹേത. ൨൦.

പല്ലവി.

സതതം സതതാംശുഭംതേസമശ്നുസമതേ!

അനുപല്ലവി.

ചരിതം ബഹുചിത്രമയോ ഭൈരവീരവാരീധിനന്ദനതാവകം
(സത--)

ചരണങ്ങൾ.

൧. ഉജ്ജിതമാം നിൻറഭോജ്യംകൊണ്ടു
നിർമ്മാതാടെ വൃന്ദം നിർമ്മിതം. ~~മേ~~ നാ ~~പി~~
ഭജനനായിട്ടും മാധവൻതാനും
നിജിതനായിര കാവൽകാത്തിട്ടു. (സതതം--)

൨. ധൂർജിയാം സാക്ഷാൽഭവനെയിന്നു
വർണ്ണന ചെയ്തിരിലോകിയിൽ
ഗർഭിച്ചുനേരിട്ടെതിർത്തുനിന്നു
തർജനചെയ്തുന്നിന്നാരുമില്ലായിനി. (സതതം--)

൩. നിന്നുടെ വൈഭവത്തിന്നുസമം ഫരൻ
തന്നുടെ വൈഭവമൊക്കയും
എന്നാലും തങ്ങില്ലോക്കുംപോരുംഭവാ-
നൊന്നുകൊണ്ടല്ലമകനുപോം നിണ്ണയം. (സതതം--)

൪. കന്നിൻമകൾതൻറ കാന്തനെപ്പോലെ
രമ്യനാമ്പൻ ജലസ്ഥ!
സന്നമായിട്ടു സ്പ്രീരണമിന്നു
പിന്നെയൊരുത്തൻ നാസ്തിയെന്നോക്കുനി. (സതതം--)

വൃന്ദാവനസാരംഗം-ചെയ്യട.

ശ്ലോ:—ഇതിസമൃദ്ധ്യതി, പാഷ്ടരം,
സുരമുനാവമുനാവഹതാമസം,
സുരഹരാംഗഹരാംഗനയോസംകം,
ഹൃദിദയേതിദയേഹിതമോഹവഹിദ.

൨൧.

പല്ലവി.

അരുണശിശിരകരവിമതസുധാരോ!
സരസമേവ ശൃണുരാഹോ!

അനുപല്ലവി.

വിരവിന്നൊടുപോയ് വരികനി സുമതേ
ഗിരിശരേവനികടെ വൈകാതേ (അരുണ--)

ചരണങ്ങൾ.

൧. വാരണാരിവിക്രമിയാമെന്നുടെ
ഗീരിനാലീശൻതന്നുടെ
ചാരവേ ചെന്നുനിന്നുടനേവമൊന്നുചൊൽക (അരു--)
൨. ശർപ്പീശശേഖര! ജലസ്ഥരൻ പൂർവ്വദേവധൂരസ്ഥരൻ
ദുർ്വ്വാരവീര്യമന്മരൻ അരുളിടുന്നകേരംകുനീ-(അരു--)
൩. സർവ്വലോകാംഗനമാരുമെപ്പൊഴും ഗർവ്വമകന്നുകൈതൊഴും
പാവുതിയെന്നു ചൊല്ലെഴും യുവതിരത്നമാകും (അരു--)
൪. കുംഭികംഭസ്തനിമാരിലാർയ്യയെ സംഭോഗസാരധൂർയ്യയെ
ശംഭോമേതവദാർയ്യയേതരികരത്താജേ (അരു--)

വേകട-മുറിയടന്നു.

ശ്ലോഃ—അസുരവീരഗവീരപഥധാരയൻ.
സതരസാശിരസാശിരവൃന്തപിതം.
ഗിരിജയുസമുപേത്യവിധൂമുതലോ.
ഗുരുഗഭീരമഭീരഗിരത് ഗിരഃ ൨൨.

പല്ലവി.

ഹിമകരമെരുലേശൃണുമാമകവചനം.

അനുപല്ലവി.

അമിതപരാക്രമിയാകമസുരേന്ദ്രൻജലസ്ഥര-
നരുളിച്ചെല്ലൊരു വാക്യമധുനാണാനരചെല്ലാം (ഹിമ--)

ചരണങ്ങൾ.

൧. ഉലകീരേഴിലുമേററവിലസിനമണിജാലം
നലമൊടൊക്കെയുമെൻറബലവിളാൽവശമായി. (ഹിമ-)
൨. ഗിരിശ! നിനടെകാത്താരുണീരത്നമാകയാൽ
തപരിതമിന്നിതുകൂടെ വരികിലേരതിയാവൂ (ഹിമ--)
൩. ഗിരിജയെവിരവോടുത്തരണം നീ മദിയത്തെ
ഹരണമല്ലായിലിപ്പോരും തരസാസംഭവിച്ചു! (ഹിമ--)

സാരംഗം-ചെമ്പട.

ശ്ലോ:-

കൈബാഷ്പഭൃട്ടശാക്ഷപ്രതിഭയദിതിജാലുഷ ഭൂതാപരോക്ഷാ
ധിക്ഷേപാക്ഷിപ്തസന്ധുഷിതപരയരഹാത്രുഷകുക്ഷാക്ഷിക-
ക്ഷേ.

ഉത്തിഷ്ഠന്തീശിവേവജാലദനലമുഖീഗർജ്ജിതൈസ്തഞ്ജയന്തീ.
കൃത്യാതികൃതകൃത്യാകർകറീനജജോദ്യൽകൃപാണിവൃഭാണീൽ.

൨൩.

പല്ലവി.

ആരെടാവജ്ജഡ! രേ! ദുരാശയ!
പോരെടാമമജപരേ!

അനുപല്ലവി.

ഘോരതരാക്ഷരപഗതശങ്കര-
ഘോരനൊട്ടനേരേനിന്നവദസി (ആരെടാ--)

ചരണങ്ങൾ.

൧. കലാസുത! കപടാലയ! കരടാരട!
വികടാരടസിസുകടനടരാജസഭാത്തരമേത്യ
കൃത്യപ്രാശി 1 തോസിനിയതം-(ആരെടാ--)
൨. ചരണാംബുജശരണാസുരരിപുണാമുരരിപുണാ

(1) കൃത്യവാരിതോസി.

പ്രണത ചരണസന്ദീപനാകിയ
ഭവസന്നിധാവധിക്കുപസിരോ (അതരോടാ)

ന. കരുണാജലവരുണാലയതരുണാരുണകിരണാരുണിമ-
പുസ്സുണാം ഗുരുക്ഷിണമൈശമാതനോഷിരോഷപരഷം
(അ—)

കപനയാവസിവിബുധാഹിത! വിബുധാധിപസവിധാൽ?
വിവിധകടുവചനമാശ്ചമുഖംതവ
നിർദ്ദയ്യുഖാദയാചിതരസാ. (അതരോടാ—)

ഇന്ദിഗ-അടുത്ത

ശ്ലോ:—

ഇത്യാകൃത്യാനദിഷ്ടാപരഷരഷതയാതാഡയനീക
പോലേ.
കൃത്യാകൃത്യാഗതംചിഖദിഷ്ടരജരാദേപ്താമകേശജ്ഞ
യാസാ
വാത്യാകൃത്യാനകൃത്യാവിയതിശതധൃതിഃ സംഭ്രമൻസോ
പിദൈവാ-
ദ്വൈത്യായൈത്യാചചക്ഷേഭയ തരജ്ഞനന്നിശാസൻ
സൈഹികേയഃ ൨൪.

പല്ലവി.

ദൈത്യപരേ! കിമുവക്ഷ്യേ? ഭൂതകൃതേ മമകഷ്ടം
അനപല്ലവി.

കൃതമുഖം പ്രവിശ്യാഹം സത്യമിഹവന്നേൻ.

ചരണജടരം.

൧. നിന്നുടെവാക്കുകേട്ടു ഞാൻ ചെന്നുവേഗം നിരുദ്ദേശം
സന്നിധാനേ മഹേശൻറനന്ദിനാനിതൻ (ദൈത്യ—)

൨. വാചികം തവനിർമ്മുഖിവാനഹം സദസി
സുഖിപോലേ അതുകൊണ്ടു ശോചിതൻ ദേവൻ
(ദൈത്യ—)

- ന. രേഖാമാലാതന്ത്രമുദാഹരണമാലവിഭാഗന-
ഭരണാഗ്രഹിതാ മമനേവേനാനു (ഭൈത്യ-)
ര. പാണിമാതവിവശനായ് വാണത്താനമക്ഷണത്തിൽ
സ്ഥാണകൃപയാസംപ്രതി പ്രാണവാനന്തി (ഭൈത്യ-)

ആഹരി-ചെമ്പട.

ശ്ലോ:- അതന്ത്രവിധുത്തദോദിതസ്മിതീവൃസുചിമുഖ-
പ്രതോദവിധുതീകൃത, ശ്രുതിപുട, സുഭൈത്യാധിപഃ,
രൊൻ കടകടാപയൻ, കിടിലിതകൃത്യശിഷ്യ,
ഓഷാസഹനിസുഷേകം, സദസിസുഷേകോധിഭൂഃ ॥ १ ॥
പല്ലവി,

അരോധിഗംഭീര! സുഷേ! സമിവോത്തമ!
സംഭാഷണംകേരംക സംഭ്രമമിതെന്നിയേ.

ചരണങ്ങൾ.

- മ. നാനായുധോദ്യുക്ത സേനാസമേതനായ്
മാനമൊടു പോകശിവനോടു രണമാടുവാൻ (അരോ-)
വ. ചെന്ന രണസീമനി നീ വെന്നവനോവഗേന
സന്നതസുഗാത്രിയെക്കൊണ്ടു വന്നീടേണം (അരോ-)
ന. അനന്തകസമാകൃതേ! കിന്തുതവതാഗസം
ചിന്തയതിനില്ലമേ മന്ത്രിവരതെല്ലമേ (അരോ-)

ശ്ലോകങ്ങൾ.

ശ്രോതൃസംഭിന്നീസംഭവംഭരേഭൂട്ടോസ്തർഭഗോപായിതാം,
സംവർത്തക്ഷുഭിതാബ്ധിസപ്തകഗഭീരാരാവനീതോത്തടാം,
അഗ്രഹിതവചമമുതന ചരണാരുഹ്യസംഗ്രാമികാം,
കൈലാസാദിതദേവീവിശ്വമോഹാലോയബലാഭരം.

അത്രാഞ്നരത്നസഹസ്രം, സഹസ്രാമരേകൈഃ,
കൃതപാഗഭൈഃ, സമനസാം മനസാപ്യചിന്തേ,

ധൂർത്തിയു ധിനിജ്ജഗണാൻസപാ-
 ന്തർജിതാൻയടിതിചാന്തചചാല,

ന. ൦.

നന്ദീനന്ദിതവിക്രമോരണമുഖേ ഭൂതൈഃപ്രഭുതായുധൈ-
 ശ്ചണ്ഡധീമണ്ഡിതവാമഭാഗഭഗവൽ സന്ദേശത്തോനിശ്ചലൻ,
 ജണ്ഡാജണ്ഡിസുപണ്ഡിതോഽഗ്രതമഹാകോജണ്ഡഭോദ്ദണ്ഡകഃ,
 സംഭംസംഭൃതയുദ്ധസംഭൃമമവേക്ഷ്യാപിന്തയൽക്രോധനഃ ന. ൧

പദം.

മാരരിപുവൊട്ടരണനാടകതാട്ടവാൻ
 ആരഹോസപദിനേരേ വിളിച്ചതും?
 ഭൂരിതരസേനയോട് വാരണരഥങ്ങളും
 പാദാതെ കൂടിയതി വേഗാൽ വരുന്നതും? (മാര-)
 ചാരുതപമായ കൊടി ചാരവരായുധൈഃ
 പാരിച്ചശോഭയൊട്ടനേരേവരുന്നതും?
 ആരെങ്കിലും സപദിപോരിന്നെതിർപ്പിലരി-
 ജാലങ്ങളെയറുതി നേരെ വരുത്തുവാനും. (മാര-)

കണ്ഠാരം—മുറിയടത്ത.

ശ്ലോഃ—ആകണ്ഠമാകൃഷ്ടധനഃ സുരമുഖൈഃ
 ശിലീമുഖൈഃ ബ്രഹ്മമുഖൈരധോമുഖൈഃ,
 ആലോളയന്തം രജതാഗ്രി മേഖലാ-
 മാലോക്യസംഭംസജഗാദപാഷ്ടഭഃ

ന. ൧.

നന്ദീഃ—ശങ്കരൻ തന്നൊട്ടുപോരിനായ് വന്നിഹ
 ശതകൂടാതെ വിളിച്ചതുമാരെടാ!
 തിരുൾ മൂഡൻ തന്റെ ഭാസനഹം തവ
 ഉൾകൃതിപോക്കുവാൻ പോരുമെന്നോക്കുനി!

സംഭൻഃ—ജംഭാരി മന്ദാമർത്യ ജനങ്ങളെ
 ഡംഭങ്ങളൊക്കെ ശ്ലാഘിച്ചു വാഴുന്ന
 സംഭനഹമെന്ന തോക്കാതെയവക
 സംഭാഷണങ്ങൾ തുടങ്ങേണ്ട മുതൽ!

നന്ദി:—മുപ്പനമൊക്കെ ദ്രവിപ്പിച്ചുവനോടു
നേപ്പതിനോത്തതുമെത്രയുമുള്ളതും
പാപ്പതിനോക്കുന്നീയന്തകമന്ദിരേ
സപ്പം ഗന്ധനോടേററാൽ ജയിക്കുമോ?

സുരൻ—ഇപ്പകനെടയപ്പെട്ടജഗത്ത്രയേ
വിപ്പപോമെന്നോത്തമണിനടന്നിലേ?
ഭഞ്ചലന്മാരായനിങ്ങളിന്നെന്നാടേ
ദോഷ്വലമോരാതെചൊല്ലുന്നതെന്തമോ?

നന്ദി—കണ്ടാലുമെൻളജവിക്രമമൻപൊട്ട
മിണ്ടാതെന്നിന്നപൊയതാലുമിന്നനി.
രണ്ടില്ലസംശയം ശങ്കരൻപാദങ്ങൾ
രണ്ടാണവെല്ലവെന്നുധരിക്കനി.

ശ്ലോ—

തന്മിൻജീഷണസാമ്പ്രായസമയേശൈലാതിബാഹാബലം,
കണ്ണാകൃഷ്ടധരണിരഹ്നമഗളദ്ദ്വാരമോലാതാശുഗൈ,
വിഭ്രമമസുഭിന്നവർമ്മസുഖഭേസംഭാദികേവിദ്രതേ,
കൂലോദൈത്യപതിഃസസങ്കമഹതീം മായാദിഷന്മാഹിനിം.

ന.ക.

മായാമുഖമവേക്ഷ്യഭൂതനിവിഹം അഭ്യസംകൃത്യതഃ
കൃത്യാക്ഷിപ്രദവാജാലാസസകലംമായാമയം യൈവതം.
ദീശോപിശിലീമുഖൈഃ ശിതമുഖൈരാകണ്ഠകൃഷ്ടൈസ്തലാൽ
നമസ് പൃഗ്ഭിരശേഷദാനവഭൈർനിന്ദേ ചരന്ത്യക്ഷയം.

ന.ക.

നാഥനാമഹി-തുപദ.

ശ്ലോ—

പ്രാലേയാചലകന്യകാനവവപുസ്തേരദർശനാകരേ,
ാംഭീരേപരിമഗ്നമാനസതയാദഗോമൃഗസ്യാഹവേ,
അഗ്നൈത്യപതേപ്രണമ്യപദയോഃകേചിർഭാഗ് ചക്രശൂർ,
ഭൂതാഗ്രസരനദികേശപരശരാജാതസ്ര. താസ്യഗ്ധരഃ ന.ക.

പദം

ഭാനവേന്ദ്രനമോസ്തേമമമാമീനീയമഹാമതേ
 ഭീനമായൊരുഭാഷിതം ശ്രുണുമാനഹാനിഭവിച്ചുഹോ
 പോരിനായടിയങ്ങളിന്നിവിടെന്നുചെന്നുപുരാരിയെ
 പോരിനാശുവിളിച്ചുസമ്പ്രതിപാരമാകിനഗർപ്പിനാൽ;
 വർണനാകിയനന്ദിശ്ശേഖരമേലാരമാം പരിപാർത്ഥനാൽ
 ദൂരവേപരിചോടുമണിമറഞ്ഞുപോന്നടിയങ്ങളും.
 മാനഹാനിതവൈവവനുഭവിച്ചിടാതെഗമിച്ചിടാം
 നാകലോകതലേവസിപ്പതുമോക്കിലിന്നുചിതംവിഭോ.

ഭൈരവി-ചമ്പട.

ശ്ലോ—അത്യാഹിതാത്യാകലഭൈരവഭൃ-
 ഹൃത്യതമിതശ്രോധാഗതാശനസ്യ,
 ബഹിഃസ്തലിംഗ്നിവശോചനാദ്യം,
 വമൻസബാഷ്പാംഗിരമുജ്ജ്വലം. ന. ൩൭

പദം

പദ്യവി

ഭാനവന്മാരെ വിസ്തരം സേനയോടൊന്നിച്ചു നിങ്ങൾ
 വാനരത്തോടല്ലേ തോറ്റതും!
 മാനിയാമെന്റെ മാനഹാനിചെല്ലുഹോ.

ചരണങ്ങൾ.

൧. മേനിക്കുമോഹമായ് ചെന്നുമാനിന്റെ കുട്ടിയോടേറ
 അനന്തലവന്മാർ തോറ്റെന്നാൽ മാനക്കേടല്ലേ?
 ഹീനവീര്യന്മാരെ ചൊൽകമാം
 അനുചിതമിതുപുനരധമന്മാരെ
 മനമതിലേതും നാണവുമില്ലേ? (ഭാന—)
൨. പോരാളിമാരിൽ വച്ചേറ്റം ശൂന്യംതൊന്നെങ്കിലും
 പോരുമിന്നാരോടെന്നാകിലും നേരിടാൻ നമ്മോ-
 ടാരാരിവിശ്വപത്തിലുള്ളതും?

സുകലമലിഖിതവൃത്തിതനമെന്നുടെ
പരിയതിലിനിശംകാവലതല്ലോ (ഭാന—)

ന. ആഴിയേഴുമുഴിയാക്കാമുഴിയേഴമാഴിയാക്കാം
ഏഴുനൂറ്റലോകമിന്നൊന്നാഴികയ്ക്കുള്ളിൽ
കീഴ്മേൽമറിച്ചവയ് പാനം
അഴലുന്നമുക്കിലുഴിഞ്ഞിയാ-
യ്ക്കുലംസുകലമതഴകല്ലല്ലോ (ഭാന—)

ര. എപ്പോഴും ദിഷയുമേറുമഗപ്പനായ് നടക്കുന്നൊരു
മുപ്പരാരിതന്നെയിന്നുഞാൻകൈപ്പൊട്ടു പോരി-
ലിപ്പൊഴെ കൊന്നിടുവൻ.
അപ്പാതൊഴിയുമെന്തുടെ നേരെ
നില്പതിനവന്നൊരുമക്കുവിതയുണ്ടോ? (ഭാന--)

ആഹരി-ചെമ്പട.

ശ്ലോ— [വേഗാ-
ജ്ഞം വ്യാഘ്രതൃതൃക്കുമാക്ഷരമസരപതി-സ്തുണ്ണമുതലായ
ഭാഗത്യായോധനകളാം ശിവഗണനിവരം ത്രാസയന്നുട്ട
ഹാസൈഃ
രോഷസ്യാരന്തരാഭംസഖലമുഖരയൻജീവനിഘാതലോരം
സംഗ്രാമായാജിഹാവത്രിപുരഹരമഹാവഭൂതിഷ്ടേഷഭീഷ്ടം
ന. ൩൫.

പഭര

പല്ലവി

നിടാലന്നേതുനിടാലന്നേതു! വാടാജടാലകീട!
വിരവിനോടലിൽനിനക്കിഹപാടവമെഴുന്നാകിൽ.

അനുപല്ലവി

വിടാതെസതതംമടുമലർമ്മിഴിയൊട
വിടാ! വിനോദപടയതിലഴകോ?

ചർണങ്ങൾ.

൧. ജലേശസുതനാം ജലസരൻതോൻ
 ബലേന്ദ്രവന്നിഹവിളിച്ചിട്ടു,
 അലംവിഹാരൈഃ സഖീലഭേഹി
 ചലേഗ! സംഗരതലേഹരണീ- (നിദാല--)

൨. ശശാംകശേഖര നിശാമയായമ!
 വിശംകമാഹവവിഹാരഭഞ്ചേൽ;
 അശേഷപാഷ്ടപിശാചസഹിത-
 സ്രിശ്ശുലവാനഭിവിശാശ്രുയധിതാം (നിദാല--)

൩. ശിരീഷകോളവരാംഗിയാംകല-
 ഗിരീസുതയാം സരോജമിഴിയെ
 തരതെഴിനിരംവിശാധകേതിൽ
 കരാച്ചരായധിനിരായുഷംതപം (നിദാല--)

മദ്യഭാവതി-ചൊമ്പട.

ശ്ലോ-

അതപാപ്യതൃപ്തിംശാഷ്ടകുറിനതരകരാഗ്രധാരാകരോരം,
 ഭഗ്നേനിർദ്വന്ദ്വനിർദ്വന്ദ്വതപമളികുളം, അനാകാപവാഹിം,
 രവിഭൂമിമുദ്രാഭവിഭൂതധികമധികരോദായന്നാഹവക്രം,
 സപിയശ്ചോരി, വിംഗപ്രകരനിബിഡിതാശേഷദികമക്രവാളം.

ന.വൃ

പട്ടം.

൧. തിഷ്ഠഗം! തിഷ്ഠഗം! നിഷ്ഠഭാരതേക്ഷണം
 ഭൃഷ്ടഭരണേനതവനഷ്ടിമെഷ്ഠൻ.
 ഭൃഷ്ടഭരണാച്ഛ! മാംതേഷ്ഠനാക്ഷിടകിൽ
 കഷ്ടതയാംഗേയ്യിഷ്ഠനാംനീ!

൨. ശ്രണിപൊതകുന്നശിതികണ്ഠനോടുവന്നിഹ
 ന്നയ്യേതിരുന്നിമുണ്ണയ്യോ.
 കണ്ഠഭാവൻറയവകണ്ഠാപതിച്ചുത-
 മുണ്ണോതിരിച്ചുപോന്നിമുണ്ണയ്യോ?

ജയകരുണാവതണാലയഭഗവൻ!

ജയസുധാകരവിലസിതശിരോമണേ! (ജയ—)

൧. ഭുവനജാലമാകുന്ന സരസീശക്തികൾ
നവപഞ്ചായിതമായജീവനിവഹം
സമവാക്യങ്ങളാലവീരനെന്നുതോന്നാലേ
സതതം ലോളിതമാക്കി സാമ്രാജ്യം ദൃഢം (ജയ—)
൨. സമരഭൂമിഭവാനാകുന്ന കേശരീന്ദ്രനാ-
ലമാരാതിയിന്നേവം ഭൂമമെന്യേനിഹർത്തായ്
രാണീയതുണനിയേ! വിഷ്ണുപം തുഷ്ടം ഭാതം
സമകാലം കൃപാസിന്ധോസകലലോകൈകദയസ്ഥോ.
൩. കാലാരേപ്രസാദിക്ക, കനിവോടിയൊന്നു വീ
കാശീകടലപ്പൊഴി കണങ്ങളൊക്കെനീക്കി.
കാമാഭനമസ്തുഭൃംകമലാസനാദിസേവ്യ!
കല്യാണം കരുക്ഷിപ്രംകരുണാവാരിയേ ഗംഭോ!

പുറനീട്. ചെമ്പട.

൧. നല്ലതു വരിക സമസ്തജനാനാമല്ലലകർമ്മമേതു.
വല്ലാത്തുള്ളജലസ്വരനെ ഞാൻ
കൊല്ലുകയാലരിയില്ലിനിയാതം. (നല്ലതു—)
൨. ചൊല്ലേറീടുമേറ്റാൻ സുരപുരശല്യമകറ്റിവരുമ്പോൾ
സപർല്ലോകേന്ദ്രാനുകൂൽവസ്തുഭൂമല്ലഭെന്നതു
വരുമോ? (നല്ല -)
൩. കല്യാണാലയനായഭാഗനോരു
തെല്ലം താമസമെന്യേ
കില്ലവെദിത്തമരാവതിതന്നിൽ
ചെല്ലുകപണ്ടേപ്പോലെ. (നല്ല—)

സു ഖി .

അഗ്നിരത് - പുറത്തുവിട്ടു; (പറഞ്ഞു).

അറവം - പാപം.

അരുഹാൻ - വിട്ടു (ഉപേക്ഷിച്ച്).

അഭിതൻ - വിദ്യ.

അഞ്ചലം - അറവം.

അതനോൽ - ചെറു.

അതിവേഗം - അത്യന്തം.

അത്യാഹിതം - ആപത്തു്.

അഭായി - കൊടുക്കപ്പെട്ടു.

അധികരം - കൈപ്പിൽ.

അനഭിജ്ഞാ - അറിയാൻപാടില്ലാത്തവരും.

അനയൻ - നയമില്ലാത്തവൻ.

അനാരത്നം } എപ്പോഴും.

അനുചരൻ - പിന്നാലെപോയി.

അനവ്യയം - ചോദിച്ചു - പറഞ്ഞു.

അനവിതൻ - കൂടിയവൻ.

അപാംഗം - കടാക്ഷം.

അപരോക്ഷം - പ്രത്യക്ഷം.

അഭംഗം - നാശമില്ലാത്ത.

അഭാഷിത - പറഞ്ഞു.

അഭി - അഭിമുഖമായിട്ട്.

അഭിമുഖം - പറയപ്പെട്ടു.

അഭി - ഭയമില്ലാത്തവൻ.

അഭയം - പതിനായിരം (അനേകം).

അമാളം - വളം; വളഞ്ഞത്.

അരുണകരൻ - സൂര്യൻ.

അരുണഭം - ചന്ദ്രത്തിൽ കൊള്ളുന്ന.

അർക്കൻ - സൂര്യൻ (ദിനം.)

അർക്കം - സൂര്യകാന്തം (ദിനം)

അർക്കം - രാത്രി.

അപോലം - ഇളക്കമില്ലാത്ത.

അപിക - നെറ്റി.

അപ്രാപനം - മരണം (മൃത്യു).

അറിതം - രക്ഷിതം.

അപ്രസംഗം - രക്തപ്രവാഹം.

അഹിതൻ - ശത്രു.

അഹൃത - ഹരിച്ചു.

അഹൃതം - കാരണംകൂടാതെ.

അകൃഷ്ണം - ചെവിവരെ.

അകൃഷ്ണ - വർദ്ധിച്ചിട്ട്.

അക്ഷിപ്തം - എറിയപ്പെട്ടത്.

അമലക്ഷം - പറഞ്ഞു.

അജ്ഞാ - വിളിച്ചു. [ന

അതനോയി - നീ അതിനോട്.

അരുഭു - ബ്രഹ്മാവ്.

അമയം - ദുഃഖം.

അയോധനക്ഷാ - യുദ്ധഭൂമി.

അരുൻ - നടു; രാടിനടുക്കു നന്നാൻ.

ആരവം - ഗണ്യം

ആത്മൻ - പരമാത്മൻ.

ആവദാർ - പാഞ്ഞു

ആലംഭം - വധം.

ആലോചയൻ - ഇളക്കുന്നവൻ

ആവിനത - ലഭിച്ചു; പ്രാപിച്ചു

ആവേദിതം - അറിയിക്കപ്പെട്ടത്.

ആശരൻ - രാക്ഷസൻ.

ആശിഷൽ - ആജ്ഞാപിച്ചു.

ആശേശന്മാർ-ദിക്കാലന്മാർ.

ആശ്രയ - പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ട്.

ആസാദ്യ - പ്രാപിച്ചിട്ട്.

ആഹാരം - ഭക്ഷണം.

ആഹിതം - വെച്ചുപുട്ടത്.

ആഹുത - പാവനം.

ഇദം - ആന.

ഇതഃ - ഇവിടേനിന്നും.

ഉത്തരഗാ - പറഞ്ഞു.

ഉത്തരഹസ്ത് - വലിയതെങ്ങസ്ത്.

ഉൽക്കീർണ്ണം - വിളക്കുപ്പെട്ടത്.

ഉൽബന്ധം - ഭയങ്കരം (കഠിനം).

ഉത്ഭവം - ജന്മം; ഉത്ഭവം.

ഉത്സാഹം - അത്ഭുതം. മതി

ഉൽസുകം - ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടിയത്.

ഉരചിവാൻ - പറഞ്ഞു.

ഏത - പ്രാപിച്ചിട്ട് (ഉപേത്യ)

സമുപേത്യ - അടുത്തുവന്നിട്ട്.

ഐശം - ഇശ്വരനേസംബന്ധിച്ചത്.

കൈകാപയൻ - കൈക

എന്നശബ്ദിച്ചിരിക്കുന്നവൻ.

കട - പരീക്ഷണം.

കണ്ഠീരവൻ-സിംഹം.

കഭനം - പീ.യ X കപോലം
ചെങ്കിട്ട്.

കരകൻ-നാസ്തികൻ; നീചൻ.

കരനികരം - രശ്മിസമൂഹം.

കരിപോതകം - അനക്കട്ടി.

കളേബരം - ശരീരം.

കളക്രമിതം-അവ്യക്തമധുരമാ
യശബ്ദം.

കാളം - കറുത്ത.

കിമ - എന്ത്; ഏത്.

കീടം - പൂഴി.

കക്ഷി - വയറ്; അന്തർഭാഗം.

കരം - വൃക്ഷം.

കരാരം - കോടാലി.

കണ്ഠൻ - മന്ദൻ.

കമതി- ഉർബദ്ധി. [ര

ക്രമ്യകം-താടി. കൃപാണീ-വാ

കംഭികം-അന്നയുമെടുക്കുക

ക്ഷുഭ്യൻ-ഇളക്കുന്നവൻ.

കൈബന്ധം-മരിച്ചഅവസ്ഥ.

കപന - എവിടേക്ക്.

കേതനം - കൊടി; വാസന
ഹം.

കൈരവശരൻ - കാമദേവൻ.

കോടി - അററം.

കോടീരം - കിരീടം.

കോദണ്ഡം - വില്പ്.

വിചിതം - പതിക്കപ്പെട്ടത്.

ഖലേശൻ - ഭദ്രാശ്രമൻ.

ഖാരയാമി - ഞാൻതിന്നുന്നു.

ഗതകൃതി - കൈമാറ്റം

യവൻ.

ഗതനയൻ - നയശിപ്താവൻ.

ഗതാഗതം - പോകുകയും വന്നുവരികയും.

ഗളം - കഴുത്ത്.

ഗളിതൻ - നിമിതൻ.

ഗരം - വിഷമം.

ഗവി - വാക്കു.

ഗാത്രം - ശരീരം.

ഗിരിജ - പാർവ്വതി.

ഗിരിശൻ - ശിവൻ.

ഗീർ - വാക്കു.

ഇഷ്ടം - രക്ഷിക്കുക.

ഗോപായിതം - ഒളിപ്പിക്കുക.

ഗോത്രം - പാർവ്വതം.

ഘനാലനൻ - ദേവേന്ദ്രൻ.

ഘനാലനപഥം - മോക്ഷമാർഗ്ഗം.

ഘ്നം (ആകാശം)

ഘാതം - പ്രഹാരം അടി.

ഘൃണ്യം - കുകുലം.

വചകിതൻ - ഭാഷൻ.

ചക്രവാളം - ചന്ദ്രൻ.

ചഞ്ചതി - ഇളക്കുന്നു.

ചമ - സൈന്യം.

ചമ്പകസായകൻ - കാമദേവൻ.

ചാരണന്മാർ - ദേവനായകന്മാർ.

ചാരണന്മാർ - ദേവനായകന്മാർ.

ചാർവ്വ - മനോഹരം.

ചിക്ഷിപേ - ഏറിയപ്പൈതൃ.

ചിഖിദി - തിന്നാൻ ഇളക്കുക.

ചിഖിദി - തിന്നാൻ ഇളക്കുക.

ചക്രവർണ്ണ - കരണ.

ചേതനം - അന്തഃകരണം.

ചേലം - വസ്ത്രം.

ചോദ്യമാനൻ - പ്രേരിപ്പിക്കുന്നവൻ.

മമത - വ്യാജം.

മരവി - കാണി.

മുദാമിനിവർണ്ണ - ഇന്ദ്രനീലം.

മുദാമിനിവർണ്ണ - ഇന്ദ്രനീലം.

ജ്ഞാത - തൃപ്തിപ്പെട്ട; വിട്ടു.

ജഹി - നീ കൊന്നു.

ജടാലൻ - ജടയരിച്ചവൻ.

ജഗാദ - പറഞ്ഞു.

ജാലാസ - ഭക്ഷിച്ചു.

ജാരം - വായു.

ജഡൻ - മൃഗം.

ജാലക - ശിരോഭൂഷണം.

ജ്യാ - ഞാൻ.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

ഡിംകൻ - ശിശു.

രൂപം - പാഞ്ഞി,
 രൂപികൻ - മെഴുനി,
 രൂപം - ദയം.
 രൂപയൻ - ദയപ്പെടുത്തുന്ന
 വൻ.

രൂപലോകീ - മൂന്നുലോകം.
 രൂപാധി - വിശ്വകർമ്മാധി.
 ഭണ്ഡാഭണ്ഡി - ഭണ്ഡങ്ങൾ

കൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന യുദ്ധം.
 ഭരണൻ - അസുരൻ.
 ഭഗവതൻ - ഇന്ദ്രൻ.
 ഭാരിതം - മുറിയത്തു.
 ഭാവദവൻ - കാട്ടൻ.
 ഭിവിഷത്തുകൾ - ഭവന്മാർ.
 ഭിതിജന്മാർ - അസുരന്മാർ.
 ഭൂപാലം - തട്ടക്കൻ - പാടില്ലാ

തത്തു.
 ഭൂപാലം - ശത്രു x സുഹൃത്ത്.
 ഭൂതം - ഭൂതകൃത്യം.
 ഭൈവാൽ - യദൃച്ഛയാ.
 ഭോജനം - ഭുജനം.
 ഭോജനം - ഭുജനം.
 ഭൈവാലികത്വം - ദാരുപാല
 ന്റെ അവസ്ഥ.

ധരവരം - പവ്വർത്തനം.
 ധരായരം - പവ്വർത്തം.
 ധാവസി - നീ കാട്ടുന്നു.
 ധരസരൻ - ശ്രേഷ്ഠൻ.

നാകലോകം - സ്വർഗ്ഗം.
 നാകികൾ - ഭവന്മാർ.
 നിതംഭം - സമുദ്രം, വൃന്ദം.
 നിമോളം (മുറിക്ക) - വസ്ത്രം.
 ഇണി.

നിടാലം - നെററി.
 നിപിതം - പാന്നംചെയ്തിട്ട്.
 നിരതം - ശ്രദ്ധയുള്ള,
 നിരായസ്സ് - ആത്മസ്വപോയ
 വൻ; മൃതൻ.

നിർമ്മാർ - ഭവന്മാർ.
 നിർമ്മാർ - നിർമ്മിക്കുന്ന;
 പുറത്തുവരുന്ന.

നിർമ്മാർ - പിള്ളർ.
 നിർമ്മാർ - ഉണ്ടാക്കിയിട്ട്.
 നിർമ്മാർ - മോക്ഷസ്വരം.
 നിർമ്മാർ - സമാപ്തം.
 നിർമ്മാർ - നിർമ്മിക്കുന്നവൻ
 നിർമ്മാർ - ശത്രുക്കൾ.
 നിർമ്മാർ - നീ കേട്ടാലും.
 നിർമ്മാർ - കണ്ടാലും.
 നിർമ്മാർ - ശത്രുക്കളില്ലാത്ത
 നിർമ്മാർ - ലജ്ജയില്ലാത്ത
 വൻ.

നീലലോഹിതൻ - ശിവൻ.
 നൃപവിശൻ - നിവേശിപ്പിച്ചു;
 അണിനിരത്തി.

വജ്രകീലം - മോഹാടുകൂടിയ.
 പത്രികൾ - ബാണങ്ങൾ.
 പത്നായിതം - താമരപ്പൂവോ
 ലെ ആയി.
 പത്നായനൻ - തൽപരൻ;
 പ്രീതൻ.

പത്നായനം - ഗദ; പാതക്കോൽ.
 പത്നായനം - വിശ്വാസനം; ക
 ടയുക.
 പത്നായനം - സ്വർഗ്ഗിക്കുന്നവൻ.

പാപം - നാശമേൽക്കുന്ന സമം
ചാരിയായ ഒരു ഗുണി.

പാശം - യാഗത്തിനുള്ള കൂലി.

പാശുനം - പാശുവിന്റെ അ
വസ്ഥ.

പാശി - വളായുധം.

പാടയം - ഞാൻ പിളർന്നു
ണ്ടു്.

പാഷാണം - ഭാരപാലൻ.

പാശിതം - ബന്ധിക്കപ്പെട്ട
വൻ.

പാണൈകൃത്യം - വിവാഹം
ചെയ്തിട്ടു്; കയ്യിലെടുത്തിട്ടു്.

പൂർവ്വദേവന്മാർ - അസുരന്മാർ.

പൂർവ്വവത് - പണ്ടേപ്പോലെ.

പുതനം - സൈന്യം. രാജാ
കുടുംബം അത്രയും ആനയും,

അതിന്റെ മൂന്നു മക്കൾ ക
തിരയും അഞ്ചു മക്കൾ കാലാ

ളമടങ്ങിയ ഒരു സൈന്യവി
ഭാഗം.

പോതം(കം) - കട്ടി.

പ്രകടം - പ്രകാശിക്കുന്നതു്.

പ്രകരം - സമുദ്രം.

പ്രതിഭാ - സമുദ്രം.

പ്രതിഭയം - ഭയങ്കരം.

പ്രതോഭം - അങ്കുരം; മൂന്നു കൂ
ർത്തിട്ടുള്ള ഒരു ആയുധം.

പ്രത്യർത്ഥി - ശത്രു.

പ്രത്യുഷം - പ്രഭാതം.

പ്രത്യുധം - വിഷ്ണു.

പ്രഭോതം - വെയിൽ; സൂര്യ
പ്രകാശം.

പ്രഭവിഷ്ണു - തനിക്കുതാൻപോ
ന്നവൻ; ശക്തൻ.

പ്രഭുതം - അധികം; വളരെ.

പ്രഭുവൻ - മുഖ്യൻ

പ്രസഭം - വേഗത്തിൽ; സംഭ
മത്തോട്.

പ്രസ്ഥാപ്യ - യാത്രയയച്ചിട്ടു്.

പ്രബോധലം - ഹിമവൽ
പാപം.

ബന്ധനം - മനോഹരം.

ബുധന്മാർ - ദേവന്മാർ; വിദ്വാ
ന്മാർ.

ഭീണിതി - വാക്ക്.

ഭരം - ചാട്ടു്; സമുദ്രം.

ഭഗ്നം - ഏതെന്തു്; മംഗളം.

ഭാൻ - ശോഭിക്കുന്നവൻ. (ഭാ
നം എന്ന് ഭി-ഐ)

ഭാരതി - വാക്ക്.

ഭാവകം - മംഗളം.

ഭീഭരം - വളായുധം.

ഭൂമി - സ്വർഗ്ഗം.

ഭൂമിധരാധരം - മഹാമേജ.

ഭൂഗം - വണ്ടു്.

ഭൂശം - ഏറ്റവും.

ഭോഗം - സുപ്തശീരം; പത്നി.

ഭേദം - ഭൂമിയെക്കുറിച്ചു്.

ഭാമയൻ - ഭൂമിപ്പിക്കുന്നവൻ;
ഇളക്കുന്നവൻ.

ഭുകി - പുകി.

മതിബിംബം - ചന്ദ്രബിംബം
(മതി ഭ്രാവിഡപദം)

മസ്കൻ - മുഖൻ.

മദ്യോസഭം - സഭനടുവീൽവ

പ്പ്.

മത്തേക്കാവലി - മരിച്ച ആന
കളുടെ കൂട്ടം

മന്ദാരം - കല്ലുവൃക്ഷം.

മലകർമ്മം - പാപനശകരം.

മഹസ്സ് - തേജസ്സ്.

മാലവനീ - ഇന്ദ്രന്റെ വക

യായ

മാസി - മാസതാരിക.

മിളിതം - ചേർന്നത്.

മുഖരീചകാരം - ശബ്ദായമാന
മാക്കി.

മുഖം - ചോരിച്ചത്.

മേനോളി - പാവുതി.

യാവൽബലം - ബലമുള്ളിട
ത്തോളം.

യാഹി - നീ പോയാലും.

യൗവനം - യുവതികളുടെ
സമൂഹം.

റജതാദ്രി - കൈലാസം.

രത്സി - പര്യായമായി ശബ്ദി
ക്കുന്നു.

രതൻ - തപ്പരൻ.

രത്നഭാഷ് - ശ്രേയസ്സുവസ്തുക്കൾക്കു
അവകാശി. (രാജാവ്.)

രത്നാക്ഷരം - സമൃദ്ധം.

രഥചരണം - ചക്രം.

രഥചരണകരൻ - വിഷ്ണു.

രമാവലി - ദന്തപദ്ധതി.

രദം - പല്ലു.

രാജാ - ഒരു അദ്ധ്യക്ഷൻ; വാഴ്.

രസനാ - നാക്കു.

രാകാഹിമാംത്രം - പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ

രാജ മൃധാമണി - ശിവൻ.

രാജത്രാപ്പൻ.

രത് - കോപം.

രത്നാ - കോപത്തോടുകൂടി.

രൂപ്യാചലം - കൈലാസം.

രൂക്ഷരൂക്ഷം - അതിഭയങ്കരം.

രോദസ്സുകരം - ദ്രാവാപ്രഥിവി;
(ഭൂമിയും ആകാശവും).

ലഹരി-പ്രവാഹം തിരമാല.

ലാലസത്ത് - ശോചിക്കുന്നത്.

ലോലത്ത് - പലിശത്തേ.

ലോളിതം - മർദ്ദിക്കപ്പെട്ടത്.

വജ്രനിഷ്പേക്ഷിതം - ഇരട്ടിയില്ലാത്ത

കുന്നപോലെ അത്യന്തം.

വദ - നീ പറഞ്ഞാലും

വദസി - നീപറയുന്നു.

വദാവദൻ - വാഗ്മി, സംസാ
രിക്കുവാൻ മിടിക്കൻ.

വദൻ പുറത്തുവിടുന്നവൻ.

വരതന - ശ്രേയസ്സായ ശരീരം.

വരണാലയം - സമൃദ്ധം.

വർണ്ണമയത്ത് - ഒഴികെ.

വർമ്മ - കവചം.

വാചികം - സന്ദേശം.

വാത്യാ - കൊടുങ്കാറ്റു

വാമാ - സുന്ദരി.
 വാരണാസി - സിംഹം.
 വാരിജസംഭവൻ - ബ്രഹ്മാവ്.
 വാമിനി - സൈന്യം.
 വിജിഗ്രിപ - ജയിക്കാൻ ഇ
 ചിഷണവൻ.

വിഭയിരെ - ചെറു.
 വിദൂതൻ - കാടിയവൻ;
 വിദ്രാവിതം - കാടിക്കപ്പെട്ട.
 വിധി - ബ്രാഹ്മാവ്.
 വിധുത്തൻ - രാജ.
 വിധുതീകൃതം - പീഡിക്കപ്പെട്ട
 വിധേയൻ - ഭൃത്യൻ.
 വിധം - മുറിക്കപ്പെട്ടത്.
 വിപഞ്ചികാ - വീണ.
 വിഭാകരൻ - സൂത്രൻ.
 വിമതൻ - ശത്രു.
 വിമനസ്സകരം - മനസ്സമൃദ്ധ
 വൻ.

വിധതി - ആകാശത്തിൽ.
 വിളംബം - കാലതാമസം.
 വിവരം - ദാരു.
 വിശാരദൻ - സമർത്ഥൻ.
 വിഷ്ണുപം - ലോകം.
 വിസ്മയ - അഴിച്ചിട്ട്.
 വിഹാരം - കളി.

വൃദ്ധാണീൽ }
 വൃദ്ധരൽ } പഠഞ്ഞു.
 വൃദ്ധവൃത്യ - പഠത്തിട്ട്.
 ശതകാടി - വാക്യാനുധം.
 ശതധാരം - നൂറുകുന്നയുള്ളത്.
 ശശി - ചന്ദ്രൻ.

ശക്തലീ - മുതലത്തെയുതി
 യുള്ളതെവസ്സ.
 ശാതകം - സ്വർണം.
 ശാരദം - ശരത്കാലത്തുള്ളത്.
 ശിതം - മുപ്പയുള്ള.
 ശിഖ - ജപാല.
 ശിരീഷം - നെന്മേനിവാക.
 ശിലീലം - ബാണം.
 ശിശുത്ത് - ചിതറുന്നതു.
 ശിഷം - ശിരസ്സ്.
 ശുചി - അഗ്നി.

ശുഭാശുഭം - നല്ലതുംചീത്തയും
 ഗുണദോഷം.
 ശുഭാഭിവിദാക - വെളുത്ത മേ
 ഘംപോലേശോടിക്കുന്നവൻ.
 ശുഭിതം - ശോഭിക്കുന്നത്
 ശുണ്ഠി - കോപം.
 ശുപ്തൻ - ഒരു അസുരൻ.
 ശേഷനാമളവനം - പാതാളം
 ശൈലവരൻ - പാവുതശ്രേഷ്ഠ
 ന്; കൈലാസം.
 ശൈലസുതാ - പാവുതി.
 ശൂത്യന്മിതം - ചെവിയിൽ
 നിന്നു പറപ്പെട്ട.
 ശോഭതേജം - വെള്ളയാന
 (ശൈരാവതം).

സന്ദനം }
 സദ്മ } ഗുഹം.
 സർപ്പം - ആകാശം; സ
 നാഗ്ഗം.
 സത്രോജികരം - യാഗഭക്തകേ
 രം; ദേവന്മാർ

സ്വരൂപം - സഹ; കൂടെ.

സമുച്ചിതം - ഒന്നായിചേർത്തു്.

സമുച്ചിതം - സംവദിച്ചിട്ടു്; പറഞ്ഞിട്ടു്.

സമുച്ചിതം - മേൽപ്പൊട്ടുപോകുക.

സമുച്ചിതം - അടുത്തുവന്നിട്ടു്.

സംഗ്രഹം - യുദ്ധം. സമുച്ചിതം - ഇത്രയും.

സംജ്ഞ - സംജാതമായി.

സന്ധിക്കിതം - ജപലിപ്പിക്കപ്പെട്ടു്.

സന്ധിക്കിതം - ജപലനം; ഇതു.

സംഭാവിതം - പുജിതം.

സംപരായം - യുദ്ധം.

സംവദനം - ബ്രഹ്മയുദ്ധം.

സമാധിനി - മർദ്ദിക്കുന്നതു്.

സമാധിനി - പൊയ്ക്കയക്കുക. ഉൾഭാഗം.

സമുച്ചിതം - ചാർച്ച.

സമ്പന്നം - യാഗം.

സവിധം - സ്വീകൃതം.

സസർവ്വം - സ്രഷ്ടി.

സമാസം - വേഗത്തിൽ. സമാസം - വേഗത്തിൽ. സമാസം - വേഗത്തിൽ.

സമാസം - സമാസം. സമാസം - സമാസം.

സമാസം - വാക്യം.

സമാസം - സമാസം.

(സമാസത്തിന്റെ) 'പുത്രൻ' - സമാസം.

സമാസം - കോട്ട.

സിന്ധുജാ - ലക്ഷ്മീദേവി.

സുതീവ്രം - അതിതീക്ഷ്ണം.

സുജാതം - ശുദ്ധം.

സുവിശ്വം - വളരെനേരം.

സുതംഗം - അത്യുന്നതം.

സുതംഗം - ഇത്രയും.

സുതംഗം - ഏതൊരു വിധ കലനമായ . വളരെമുട്ടയുള്ള.

സുപര്യോക്തം - ദേവഭാഷം.

സുഭിരം - നല്ലവരായവർ.

സുതംഗം - ദേവന്മാർ.

സുതംഗം - നല്ലനിറം; സുതംഗം.

സുതംഗം - ബ്രഹ്മസുതം.

സുതംഗം - ദേവന്മാർ (നാരദൻ.)

സുതൻ - തേർതെളിക്കുന്നവൻ.

സുതൻ - നശിപ്പിക്കുന്നവൻ.

സുതൻ - കാമദേവൻ.

സുതംഗം - സുതംഗം. സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - രാജാ.

സുതംഗം - ചന്ദ്രൻ.

സുതംഗം - സുതംഗം-സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

സുതംഗം - സുതംഗം.

താത്പരതയുണ്ടാകുന്ന കരുണി	ഹരിനീലം - ഇന്ദ്രനീലം.
പാതം. ആഹ - പറയുന്നു.	ഹിമകുന്ദൻ - ചന്ദ്രൻ.
ആഹസ്ത - പറഞ്ഞു.	ഘതാശൻ - അഗ്നി.
സ്തമഹരാശംഹരാശംഗനം - പാ	ഹേമി - സൂര്യൻ.
വൃതി.	ഹേമം - സ്വർണം.
സ്വരജാവിത് - ആത്മജ്ഞം	ഹൈമവതി - പാവൃതി
ഹരി - വിഷ്ണു. - ഇന്ദ്രൻ. [നി.	

ശുദ്ധിപത്രം.

—:0:—

പുറം.	വരി.	അഞ്ചാം.	സുബ്ബാം.
iX	൧൭	കിട്ടെളു	കിട്ടീട്ടുള്ള.
Xi	൧൦	സരിച്ചു	സരിച്ചു
ടി	൨൭	പ്രീത	പ്രീത
Xii	൩൨	വിദ്യയേ	വിദ്യയേ
Xiv	൧	സ്വാധീന	സ്വാധീന
ടി	ടി	നീതി	നീതി
XX	൨൧	വൈചിത്ര്യങ്ങൾ	വൈചിത്ര്യങ്ങൾ
ടി	൨൬	പദ്യ	പദ്യ
ടി	൨൭	ക്ഷയം	ക്ഷയം
൧	൧൭	വായ്	വായ്
ടി	൧൭	ഗോപിവാപന	ഗോപിവാപന
ടി	൨൨	ബ്ജാനം	ബ്ജാനം
ടി	ടി	മായ	മായ
ടി	൨൪	കൃഷ്ണ	കൃഷ്ണ
൨	൧൬	വര	വര
൩	൧൭	ഗോപി	ഗോപി
൮	൧൬	ഗമിച്ചു	ഗമിച്ചു
൧൩	൧൩	വരയുടെ	വരയുടെ
ടി	൧൬	വര	വര
൧൪	൧൪	യുണ്ടെങ്കി	യുണ്ടെങ്കി 4
൧൮	൩	തൈവര	തൈവര
൧൯	൧൧	ശവ്വര	ശവ്വര
൨൦	൩	വായ്	വായ്
ടി	൨൩	കൃഷ്ണ	കൃഷ്ണ
൨൧	൧൬	ടി	ടി
ടി	൧൯	നീതൻ	നീതൻ
൨൨	൧൧	ഗംഭീര	ഗംഭീര

പ്രകാരം	വരി.	അക്ഷരങ്ങൾ	സുബദ്ധം
൨൨	൨.൧	സ്തോഭ	സ്തോഭ
ടി	൨.൨	നദി	നദി
ടി	൨.൩	നവവിധ	നവവിധ
൨൩	൩	കുളികാ	കുളികാ
ടി	൪	സമുച്ചിത	സമുച്ചിത
ടി	൫	പ്രസാദം	പ്രസാദം
ടി	൬	ചോദ്യങ്ങൾ	ചോദ്യങ്ങൾ
൨൪	൭	നിരൂപ	നിരൂപ
ടി	൮	വെളിച്ചം	വെളിച്ചം
൨൫	൯	നിന്നെ	നിന്നെ
൨൬	൧൦	ചോദ്യം	ചോദ്യം
ടി	൧൧	ഗദ്യം	ഗദ്യം

